

Mötesbok: Fritidsnämnden (2025-09-24)

Fritidsnämnden

Datum: 2025-09-24

Plats: Esplanaden, Länken 3 trappor, Stadshuset

Kommentar:

Dagordning

Kl. 13.15 Upprop Esplanaden

Kl. 15.00 Umeå Summer Zone 2025

Behandling av mötesärende

48/25 Val av justerare, godkännande av dagordning och fråga om jäv	3
49/25 Handlingsplan bygdemedel 2026	4
50/25 Verksamhetsuppföljning T2 2025	11
51/25 Information och rapporter september 2025	32
52/25 Anmälningssärenden/delegationsbeslut september 2025	39

Tjänsteskrivelse

2025-09-10

Fritidsnämnden

Diariennr: FN-2025/00006

Val av justerare, godkännande av dagordning och fråga om jäv

Förslag till beslut

Fritidsnämnden beslutar

att till justerare av dagens protokoll utse Joline Göttfert (M).

att godkänna sammanträdet dagordning.

att till protokollet notera att ingen person är jävig.

Ärendebeskrivning

Eventuella ändringar i nämndens föredragningslista noteras. En jävig person får varken delta i handläggningen av ärendet eller närvara vid nämndens hantering av ärendet.

Beredningsansvariga

Elisabeth Anttu, nämndsekreterare

Stefan Hildingsson
Fritidsdirektör

Elisabeth Anttu
Nämndsekreterare

Tjänsteskrivelse

2025-09-10

Fritidsnämnden

Diariennr: FN-2025/00037

Handlingsplan bygdemedel 2026

Förslag till beslut

Fritidsnämnden beslutar

att ställa sig bakom handlingsplan för bygdemedel 2026 enligt bilaga.

Ärendebeskrivning

Bygdemedel är ersättning till de bygder som påverkats av utbyggnaden av vattenkraft. Medel som inte behöver avsättas till rennärningen och till att ersätta skador som orsakats av vattenkraften kan sökas av kommuner och ideella föreningar.

I Umeå kommun avsätts dessa medel för att ideella föreningar ska kunna bygga, utveckla och anpassa anläggningar, samlingslokaler, friluftsanläggningar med fokus på bland annat energisparåtgärder och tillgänglighetsanpassningar.

Innehållet i kommunens handlingsplan bygger på de mål, regler och principer som kommunfullmäktige beslutade om i samband med fastställande av nya bidragsregler 2021 samt den handbok som Länsstyrelsen tagit fram för bygdemedel.

Enligt Reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder fastställt av kommunfullmäktige har kommunfullmäktige tilldelat fritidsnämnden kommunens ansvar för bygdemedel. Handlingsplanen ska även godkännas av Länsstyrelsen.

Beslutsunderlag

Handlingsplan för bygdemedel 2026

Beredningsansvariga

Ida Odeblom, fritidskonsulent

Beslutet ska skickas till

Länsstyrelsen Västerbotten

2 av 2

Tjänsteskrivelse

Dnr: FN-2025/00037

Monica Svonni
Verksamhetschef Föreningsbyrå/stab

Ida Odeblom
Fritidskonsulent

Handlingsplan för bygdemedel 2026

1. Bygdemedel

Bygdemedel är ersättning till de bygder som påverkats av utbyggnaden av vattenkraft. Medel som inte behöver avsättas till rennäringsen och till att ersätta skador som orsakats av vattenkraften kan sökas av kommuner och ideella föreningar. Pengarna ska användas till projekt och investeringar för ändamål som främjar näringsliv eller service i bygden eller annars är till nytta för denna. Bygdemedel för föreningar med säte inom Umeå kommun hanteras av Länsstyrelsen i Västerbotten.

2. Länsstyrelsens handläggningsordning

2.1 Handlingsplan

Kommunen ska upprätta en årlig handlingsplan för bygdemedlens användning. Beslutsnivå för handlingsplanen bör normalt vara kommunstyrelsens arbetsutskott. I Umeå kommun är beslut om handlingsplanen delegerat till fritidsnämnden. Handlingsplanen ska därefter godkännas av Länsstyrelsen.

De insatser kommunen vill prioritera med stöd av bygdemedel bör vara kopplade till kommunens strategi och mål samt vara långsiktiga och bidra till kontinuerlig utveckling av bygden med hållbar utveckling i fokus.

2.2 Disponibel ram

Länsstyrelsen lämnar under det första kvartalet aktuellt år uppgift om disponibel ram till respektive kommun. Detta görs efter det att medel reserverats för oförutsedda skador på grund av vattenverksamhet och för främjande av rennäringsen.

2.3 Länsstyrelsens prövning av kommunens förslag till handlingsplan

Länsstyrelsen prövar kommunens förslag till handlingsplan utifrån gällande förordning och riktlinjer och beslutar om godkännande.

2.4 Kommunens förslag till beslut

Fritidsnämnden gör en bedömning och prioriterar bland de ansökningar som inkommit samt lämnar förslag till beslut till Länsstyrelsen i de enskilda ärendena. Varje ärende ska prövas mot de mål och inriktningar som finns i detta dokument (se punkt 4 Insatsområden) samt Länsstyrelsen Västerbottens handbok för bygdemedel.

2.5 Kontroll av projektet

Länsstyrelsen kontrollerar projektets genomförande. Länsstyrelsen verkställer utbetalningen efter följande regler:

- Rekvisition av bygdemedel kan ske vid högst tre tillfällen.
- För projekt som överstiger 30 000 kronor *kan* förskott med 33 % av beslutat belopp beviljas. Detta gäller under förutsättning att föreningen begärt förskott vid ansökningstillfället. Resterande medel utbetalas efter rekvisition.

3. Kommunens bestämmelser

Vid hantering av bygdeavgiftsmedel ska denna handlingsplan samt handbok för bygdemedel upprättad av Länsstyrelsen Västerbotten tillämpas. Se handling med dnr 208-6454-2021. Se även riktlinjer för föreningsbidrag och handlingsplanärenden dnr 208-6604-2021 och 208-6605-2021.

3.1 Berörd bygd

I förordningen (1998:928) om bygde- och fiskeavgifter finns begreppet "berörd bygd". Med berörd bygd avses hela kommunen.

3.2 Genomförandetid

Objekt för vilket bidrag beviljats, ska vara slutfört och redovisat till Länsstyrelsen inom tre år från beslutsdatum.

3.3 Startdatum

Projektkostnader kan godkännas fr o m att ansökan inkommer till Länsstyrelsen. Dock startar projektet då på egen risk.

3.4 Bidragsnivå

Normalt kan den ideella föreningen få 90 % av kostnader som inte täcks av andra bidragsmedel. Eget ideellt arbete räknas inte som kostnad.

3.5 Projektplan

Behöver en investering finansieras ur mer än ett års disponibla medel bör en projektplan upprättas.

3.6 Återkommande bidrag

Medel får inte utgå återkommande till en och samma organisation för samma ändamål.

3.7 Ursprungligt ändamål

Det ändamål som bidraget beviljats för får inte utan vidare ändras. Förändringsunderlag skickas till Länsstyrelsen som prövar om förändring kan ske.

3.8 Driftskostnader eller kostnadstäckning

Stöd får *inte* beviljas till rena driftskostnader eller som kostnadstäckning för föreningar i kris.

4. Insatsområden

4.1 Främjande av kommunens föreningsliv

Medelsram

De tilldelade medlen avsätts för främjande av kommunens föreningsliv utifrån nedanstående mål och inriktning. Stöd och samverkan med den ideella sektorn är ett prioriterat område utifrån kommunens strategiska plan.

Mål

Det finns många värden med att stötta det ideella föreningslivet. Först och främst finns ett stort egenvärde i och med alla aktiviteter och insatser som skapas bland föreningar i kommunen. Detta bidrar till ett brett utbud av aktiviteter och insatser till glädje för kommunmedborgarna. All ideell tid som föreningsrepresentanter och medlemmar bidrar med är mycket värdefullt för både enskilda individer och för samhället i stort.

Utöver detta finns många olika mervärden som de ideella föreningarna kan bidra med i sin verksamhet. Till exempel kan föreningslivet bidra med:

- gemenskap och integration
- socialt förebyggande arbete, till exempel upptäcka problem och arbeta för att alla barn och unga ska få trygga uppväxtvillkor
- förbättrad folkhälsa, till exempel fysisk och mental hälsa
- ökad social tillit, både mellan människor och i relationer mellan människor och myndigheter
- idéer och innovationer som bidrar till samhällsutveckling
- att agera som bevakare av rättigheter för olika grupper och att göra sin röst hörd i olika frågor
- att genom sin verksamhet vara skola för lärande kring demokrati
- delaktighet och inflytande och till exempel ge unga möjlighet att påverka sin fritid och att påverka samhället
- kunskap inom föreningens specialområden.

Umeå kommun vill med sitt stöd bidra till ett starkt och självständigt föreningsliv som har ett stort egenvärde och som även har många olika mervärden som kan bidra till samhällsutveckling.

Inriktning

Stöd kan sökas till:

- byggande av anläggning, samlingslokal eller friluftsanläggning i föreningsregi och där allmänintresset är starkt
- generell tillgänglighet i anläggning, samlingslokal eller friluftsanläggning i föreningsregi och där allmänintresset är starkt
- miljöanpassning av anläggning, samlingslokal eller friluftsanläggning i föreningsregi och där allmänintresset är starkt
- större renoveringsinsatser (inte löpande drift/underhåll) i anläggning, samlingslokal eller friluftsanläggning i föreningsregi och där allmänintresset är starkt
- insatser för att främja fiske

- insatser som främjar ökad rörelserikedom för barn och ungdomar på landsbygden där tillgång till lokaler inte finns, ex kommunala idrottshallar.

Om bygdemedel beviljas som medfinansiering av föreningars projekt, till exempel EU-projekt, LONA- eller LOVA-bidrag, får dubbelfinansiering inte förekomma.

Grundläggande krav på den ideella föreningen

För att en ideell förening ska kunna beviljas stöd har Umeå kommun satt upp ett antal grundläggande krav som måste uppfyllas. Förutom att föreningen måste registrera sig i Umeå kommuns föreningsregister och årligen kunna uppvisa verksamhetsberättelse, protokoll där firmatecknare framgår, ekonomisk berättelse, revisionsberättelse, stadgar och verksamhetsplan så måste föreningen uppfylla följande krav:

- Föreningen ska normalt vara ideell, allmännyttig och öppen för alla där det av stadgarna ska framgå att alla som instämmer i föreningens målsättningar har rätt till medlemskap. Ansvarig nämnd har möjlighet att i enstaka fall besluta om undantag från detta krav om det till exempel finns allmännyttiga orsaker som grund.

- Föreningen ska normalt ha sitt säte i Umeå kommun och i huvudsak bedriva sin verksamhet i Umeå kommun. Detta krav ska dock inte påverka möjligheten att utveckla samarbete och samverkan regionalt, nationellt eller internationellt.

- Föreningen ska bestå av minst 5 medlemmar och föreningen ska ha en tydlig metod för att säkerställa ett aktivt ställningstagande till medlemskap från sina medlemmar.

Bidrag ska inte lämnas till en organisation om den eller någon av dess företrädare, inom ramen för verksamheten:

1. Utövar våld, tvång eller hot eller på annat otillbörligt sätt kränker den enskildes grundläggande fri- och rättigheter
2. Diskriminerar eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde
3. Rättfärdigar, främjar eller uppmanar till sådana ageranden som anges i 1 eller 2
4. Motarbetar det demokratiska styrelseskicket Föreningar som bedriver verksamhet för barn och unga ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med FN:s barnkonvention och lagstiftning kopplat till denna.

Föreningar som bedriver verksamhet för personer med funktionsnedsättning ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Tjänsteskrivelse

2025-09-15

Fritidsnämnden

Diariennr: FN-2025/00010

Verksamhetsuppföljning T2 2025

Förslag till beslut

Fritidsnämnden beslutar

att godkänna fritidsnämndens rapport till kommunstyrelsen för perioden januari till augusti 2025

att godkänna fritidsnämndens rapport för perioden januari till augusti 2025

att godkänna uppföljning av internkontrollplan för perioden januari till augusti 2025

att den interna styrningen och kontrollen är ändamålsenlig och tillräcklig

att paragrafen justeras omedelbart.

Ärendebeskrivning

Fritidsförvaltningen har upprättat en rapport till kommunstyrelsen för perioden januari till augusti enligt beslutade anvisningar för verksamhetsuppföljning. Rapporten innehåller information om nämndens genomförande av grunduppdrag och tilläggsuppdrag från kommunfullmäktige, väsentliga händelser, personalförhållanden samt ekonomiskt resultat och prognos.

Utöver den rapporten har förvaltningen upprättat en rapport till fritidsnämnden med mer utförlig information om verksamheternas genomförande av grunduppdraget, prioriteringar under 2025, väsentliga händelser, arbete med fokusområden samt uppföljning av samtliga tilläggsuppdrag.

Förvaltningen har även följt upp aktiviteter i fritidsnämndens riskanalys och internkontrollplan för perioden januari till augusti.

Beslutsunderlag

KS-2024/01101 Fritidsnämndens rapport till kommunstyrelsen för perioden januari till augusti 2025

Fritidsnämndens rapport för perioden januari till augusti 2025

Tjänsteskrivelse

Dnr: FN-2025/00010

KS-2024/01101 Fritidsnämndens rapportering intern kontroll för perioden januari till augusti

Beredningsansvariga

Monia Sundelin, controller

Björn Söderbäck, HR-chef

Monica Svonni, verksamhetschef Föreningsbyrå/stab

Beslutet ska skickas till

KS diarium och SLK ekonomi och styrning (ksrapportering@umea.se)

Märks KS-2024/01101 Fritidsnämndens rapport till kommunstyrelsen för perioden januari till augusti (ska vara i Wordformat)

Stefan Hildingsson
Fritidsdirektör

Monia Sundelin
Controller

Fritidsnämndens rapport till KS, januari–augusti 2025

Verksamhetsuppföljning

Nämndens grunduppdrag, bedömning och motivering

Fritidsnämnden har under perioden verkställt sitt grunduppdrag helt eller i hög omfattning i enlighet med planeringsdirektivet, nämndens verksamhetsplan och givna förutsättningar. Prognosen för helåret är att nämnden i samtliga verksamheter kommer att fullfölja sitt uppdrag helt eller i hög omfattning. För en mer utförlig redovisning hänvisas till fritidsnämndens rapport för perioden januari–augusti.

Fritid bad har bedrivit verksamhet och hållit sina anläggningar öppna enligt plan, med undantag för enstaka dagar och delar av dagar då tekniska problem eller bristande vattenkvalitet föranlett stängning. I Storsjöhallen Aquarena har planerade renoveringsarbeten i bassängen medfört stängning under delar av perioden vilket påverkat både föreningstider och simundervisning för skolan. Även Hemgårdens anläggning har varit stängd sedan juni på grund av ombyggnation vilket påverkat dess användare. Ersättningslokaler har endast kunnat erbjudas i begränsad omfattning.

Fritid drift har haft samtliga anläggningar öppna enligt fastställda säsongslängder och öppettider. Under slutet av vårsäsongen utökades allmänhetens tider i takt med att föreningslivets bokningar minskade. Extra satsningar genomfördes på friluftsliv, motionsspår och strandbad under sommaren. Den varma sommaren ledde till en markant ökad belastning på strandbaden vilket hanterades genom tillförande av extra resurser och omprioriteringar.

Föreningsbyrån har under perioden handlagt samtliga verksamhetsstöd samt huvuddelen av budgeten för utvecklingsstöd. Stöden utgör en central del av nämndens uppdrag och är avgörande för att säkerställa en bredd av aktiviteter i hela kommunen. Utöver detta har flera samverkans- och rådgivningsmöten genomförts med föreningslivet. Vidare har lotteritillstånd beviljats i enlighet med spellagen samt Spelinspektionens riktlinjer och rekommendationer.

Fritid unga har under perioden haft cirka 1 700 mötestillfällen under kvällstid inom ramen för öppen verksamhet. Alla tillfällen har varit kostnadsfria och erbjudit trygga, drogfria mötesplatser. *Fritid för alla* har under samma period bedrivit öppen verksamhet samt erbjudit arrangemang och resor. Samverkan har skett med skola, socialtjänst och polis, dels

inom ramen för samverkansforumet SSPF, dels genom främjande kontakter och besök mellan verksamheterna.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

I augusti har årskurs 6 välkomnats till Fritid ungas mötesplatser för introduktion. Det har varit ett stort intresse bland ungdomarna och arbete har lagts särskilt vid att möta tjejer och ickebinära vilket lett till att de målgrupperna har ökat i antal. Trots det är fördelningen under perioden 34 procent tjejer och 66 procent killar. Besöksantalet har under andra tertialet ökat med ca 45 procent (3 500 besök) jämfört med samma period föregående år.

Arbetet med Umeå Summer Zone påbörjades under första tertialet. Syftet är att skapa en trygg, inkluderande och levande aktivitetsyta som erbjuder meningsfulla sommarlovsaktiviteter för alla åldrar i samverkan med andra förvaltningar, förenings- och näringsliv. Under våren anställdes två projektledare, styrgrupp och arbetsgrupp etablerades och informationsmöten genomfördes med föreningslivet. Aktivitetsytan placerades vid Nydala och testverksamhet bedrevs av två fritidsledare under tre veckor i juli.

Fokus för Bad har under perioden varit öppning och drift av utomhusanläggningar. Tekniska problem har orsakat kortare driftsstörningar, främst på Umelagun, men i övrigt har verksamheten fungerat enligt plan.

Upprustningen av Grössjön pågår med stöd av budgettillskottet för 2025, samtidigt som fisket i sjön har reglerats. Driften av kommunens bad och tillhörande parkeringar har fungerat väl under sommaren trots ett högt besöksstryck. Utesäsongen för snö- och isverksamheter avslutades något tidigare än normalt, medan konstgräsplanerna kunde öppnas tidigare på grund av den tidiga våren. En större renovering av Hippologum pågår och dialog förs med föreningen om konsekvenserna för verksamheten.

Tilläggsuppdrag från kommunfullmäktige

Uppdrag	Status, jan–aug	Motivering/kommentar	Prognos, status helår
Tilläggsuppdrag 2023:1	Genomfört	Uppdraget avrapporterat till fritidsnämnden under hösten 2024.	Genomfört
Tilläggsuppdrag 2023:2	Delvis genomfört	Systematiska träffar sker med andra förvaltningar.	Delvis genomfört

Personaluppföljning

Nämndens arbete för att nå personalpolitiska mål

	Bedömning av nämndens arbete med personalpolitiska mål januari-augusti 2025	Prognos för januari-december 2025
Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.	Enligt plan	Enligt plan
Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.	Enligt plan	Enligt plan
Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.	Mer arbete krävs	Mer arbete krävs

Åtgärder och viktig utveckling/viktiga händelser inom målområdena

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare (mål 5)

Fritidsnämnden har i enlighet med tidigare rapporteringar inga stora utmaningar kopplat till kompetensförsörjning. Generellt genererar förvaltningens rekryteringar ett gott kandidatunderlag, med några få undantag. Likt tidigare rapportering ligger förvaltningens utmaningar i att det saknas utbildningar inom badbranschen samt fritidsledarutbildning. Driften rapporterar att de som tidigare har vissa utmaningar att konkurrera med privata aktörer samt att kvälls- och helgarbete även utgör en viss utmaning vid rekrytering. Föreningsbyrå/stab har generellt låg omsättning och ett gott kandidatunderlag vid rekryteringar. Under perioden har avdelningen ett fåtal förändringar bland personalen.

Två enhetschefsrekryteringar och en ersättningsrekrytering inom HR har samtliga genererat stort kandidatunderlag vilket även det visar på en hög attraktivitet.

Ledarskap (mål 6)

Samtliga chefer inom fritidsnämnden har fortsatt färre än 30 medarbetare vilket är en av grundförutsättningarna för att kunna tillämpa ett engagerat närvarande ledarskap. Inom förvaltningen träffas samtliga chefer månadsvis vid ett chefsforum där aktuella ämnen hanteras med fokus på dialog och erfarenhetsutbyte. HR träffar även samtliga

Fritidsnämndens rapport till kommunstyrelsen, januari–augusti 2025

[2025-09-15]

ledningsgrupper inför respektive tertialuppföljning där uppföljningar görs för bland annat arbetsmiljö och sjukfrånvaro. Syftet, förutom en djupare dialog kring statistiska underlag, är att tillsammans skapa bättre förutsättningar både för ledarskap, arbetsmiljö och sjukfrånvaro.

Två enhetschefsrekryteringar har genomförts under perioden. Den rekrytering som sker på Bad medför även en tillfällig intern lösning för att säkra ett närvarande ledarskap. Detta påverkar både badens och driftens verksamhet då en enhetschef från Drift under en period vikarierat för det vakanta chefsuppdraget på Navet och Umelagun.

Friskfaktorer (mål 7)

Fritidsnämndens fokus för arbetet med friskfaktorer syftar till ett gott arbete kring tidiga insatser och en aktiv rehabilitering. Nämndens bedömning är att arbetet är systematiskt och välfungerande trots att nämnden inte möter målen för sjukfrånvaro eller andel långtidsfriska under perioden. Verksamhetens chefer arbetar enligt aktiv rehabilitering vilket skapar förutsättningar för ett gott arbete med sjukfrånvaro.

Skillnaden mellan verksamheterna varierar men sammantaget gäller för samtliga att den långtidsfrånvaro som finns i verksamheterna, med något undantag, ej är arbetsrelaterad i mening att frånvaron grundar sig i somatiska sjukdomar eller fysiska åkommor som till exempel benbrott. Några större ärenden avslutas även under övergången till T3 vilket bör få positiv effekt kring sjukfrånvaro.

Generellt är också korttidsfrånvaron högre än beräknat. Detta härrörs i huvudsak till stora utbrott av virussjukdomar under året hittills. Sett till kommunen i sin helhet med sjukfrånvaro om 6,8% för perioden är fritidsnämndens sjukfrånvaro inom rimlig avvikelse till målvärde.

Resultatmått	Målvärde 2025	Utfall jan–aug 2025			Utfall jan–aug 2024		
		kvinnor	Män	totalt	kvinnor	män	totalt
Sjukfrånvaro, totalt i procent av anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	4,0	4,6	5,6	5,2	5,0	3,7	4,3
Andel långtidsfriska (%)	70	60	64	63	53	65	60
Andel heltidsanställda (%)	90	77	83	80	87	86	86

Ekonomiuppföljning

Budgetavvikelse, åtgärder och årsprognos

Fritidsnämndens budgetavvikelse för perioden januari till augusti är +3,0 mnkr, ett bättre resultat än samma period föregående år då avvikelsen var -1,2 mnkr.

Intäkterna avviker -1,2 mnkr från budget och avser främst badverksamheten där Navet och Storsjöhallen Aquarena inte når sina uppsatta intäktskrav. Samma period föregående år avvek intäkterna -4,4 mnkr från budget, främst på grund av stora intäktsbortfall då flera badanläggningar var stängda (som en följd av legionella och tekniska problem).

Kostnaderna avviker +4,2 mnkr från budget vilket främst beror på att kostnader för kalkning av sjöar och våtmarker budgeterats jämnt över året men utfallet kommer senare under hösten. Fritidsnämnden har även lägre personalkostnader under perioden kopplat till att alla tjänster inte varit tillsatta. Kostnader som överskrider budget är främst lokalhyra samt reparation och underhåll av anläggningar. Föregående år avvek kostnaderna +3,2 mnkr från budget med samma orsaker som årets avvikelser.

Fritidsnämndens årsprognos för budgetavvikelse är +0,5 mnkr. Budgetavvikelsen på intäkter bedöms bli +0,1 mnkr där badanläggningarna prognosticerar underskott medan övriga idrotts- och fritidsanläggningar väntas få överskott mot budget. Budgetavvikelsen på kostnader bedöms till +0,4 mnkr och avser överskott mot budget främst på personalkostnader. Prognosen dras ner av höga kostnader för lokalhyra samt underhåll av anläggningar.

Inom fritidsnämndens verksamheter har baden negativ årsprognos medan övriga verksamheter prognosticerar överskott: Fritid bad -3,7 mnkr, Fritid unga +0,5 mnkr, Fritid drift +2,0 mnkr, Föreningsbyrå/stab +1,0 mnkr samt övergripande poster +0,7 mnkr.

Badverksamhetens prognos om -3,7 mnkr är osäker. Ett nytt avtal ska upprättas mellan Inab och tekniska nämnden avseende Navet och beloppet som ska justeras mellan fritidsnämnden och tekniska nämnden för hyra och andra driftkostnader är ännu inte fastställt.

Fritidsnämndens rapport till kommunstyrelsen, januari–augusti 2025

[2025-09-15]

(mnkr med en decimal)	Budget jan–aug 2025	Utfall jan–aug 2025	Budget-avvikelse jan–aug 2025	Budget-avvikelse jan–aug 2024	Budget helår 2025	Prognos helår 2025	Årsprognos budgetavvikelse 2025
Verksamhetens intäkter	51,8	50,6	-1,2	-4,4	80,7	80,8	0,1
Verksamhetens kostnader	-157,7	-153,5	4,2	3,2	-239,3	-238,9	0,4
Verksamhetens nettokostnad	-105,9	-102,9	3,0	-1,2	-158,7	-158,2	0,5

Investeringar

Fritidsnämndens årsbudget om -18,0 mnkr är fördelad mellan reinvesteringar enligt utbytesplaner (-9,4 mnkr), utbyte av konstgräs (-6,3 mnkr) och projektet Brygga Norrbyskär (-2,3 mnkr).

Av reinvesteringsbudgeten har -2,9 mnkr nyttjats under perioden januari–augusti, främst till utbyte av fordon och vissa åtgärder på badanläggningar samt övriga idrottsanläggningar. Återstående budget för reinvesteringar förväntas nyttjas fullt ut under året.

Två konstgräsplaner kommer bytas ut under hösten (i Sävar och Holmsund). Kostnaden för detta kommer senare under året och ett överskott av budgeten förväntas (cirka 1,5 mnkr).

Kostnader för projektet Brygga Norrbyskär beräknas komma under 2026, varför budgeten om -2,3 mnkr kommer föreslås ombudgeteras i årsbokslutet.

(mnkr med en decimal)	Budget 31 aug 2025	Utfall 31 aug 2025	Budget-avvikelse 30 aug 2025	Utfall helår 2024	Budget helår 2025	Prognos helår 2025	Årsprognos budgetavvikelse 2025
Verksamhetens nettoinvesteringar	-11,2	-4,1	7,1	-13,1	-18,0	-14,2	3,8

Fritidsnämndens rapport, januari–augusti 2025

Fritidsnämndens grunduppdrag

	Bedömning januari-augusti 2025	Prognos för januari-december 2025
Fritidsnämnden ansvarar för att erbjuda Umeås invånare ett rikt, jämlikt, jämställt och hållbart fritidsutbud, där barn och ungas delaktighet och möjlighet till utveckling har en särställning.	I hög grad uppfyllt	I hög grad uppfyllt
Fritidsnämnden erbjuder fritidsaktiviteter och inkluderande mötesplatser, för unga liksom för vuxna med intellektuell funktionsnedsättning.	I hög grad uppfyllt	I hög grad uppfyllt
Fritidsnämnden har det samlade ansvaret för handläggning av kommunens föreningsbidrag, samt ett särskilt uppdrag att stödja föreningslivet och främja det ideella engagemanget.	I hög grad uppfyllt	I hög grad uppfyllt
Fritidsnämnden ansvarar för skötsel och uthyrning av idrotts- och fritidsanläggningar, både för elit- och breddidrott. I uppdraget ingår även skötsel av friluftsområden samt fiskefrämjande åtgärder.	I hög grad uppfyllt	I hög grad uppfyllt
Fritidsnämnden har i uppdrag att erbjuda Umeås invånare badupplevelser, friskvård samt ansvara för simundervisning för samtliga grundskoleelever.	I hög grad uppfyllt	I hög grad uppfyllt

Fritidsnämnden har under perioden verkställt sitt grunduppdrag helt eller i hög omfattning i enlighet med planeringsdirektivet, nämndens verksamhetsplan och givna förutsättningar. Prognosen för helåret är att nämnden i samtliga verksamheter kommer att fullfölja sitt uppdrag helt eller i hög omfattning.

Avdelning Bad ska

- möjliggöra ett jämlikt fritidsutbud
- erbjuda simundervisning
- möjliggöra badupplevelser
- erbjuda friskvård
- fördela, boka och ge tillträde till lokaler och anläggningar
- drifta lokaler och anläggningar för idrotts- och fritidsaktiviteter.

Fokusområden är identifierade och formulerade för avdelningen och arbete pågår enligt dessa. Det har så här långt bidragit till stärkta rutiner samt en fördjupad dialog om service, trygghet, städnivåer och kundernas upplevelse av verksamheten (förkortas STAR). Parallellt pågår ett utvecklingsarbete för att förbättra simundervisningen vid Navet. Inom ramen för *Seniorsatsningen* har en gemensam seniordag genomförts på Nolia med goda resultat.

Under perioden har verksamheten och anläggningarna varit i drift enligt plan bortsett från enstaka dagar och delar av dagar då det varit stängt på grund av tekniska problem eller dåliga vattenvärden. I Storsjöhallen Aquarena pågår planerat renoveringsarbete i bassängen vilket innebär att den varit stängd under delar av perioden (beräknas klart för öppning vecka 39). Detta påverkar föreningstider och simundervisning för skolan. Även Hemgårdens anläggning är stängd sedan juni på grund av ombyggnation vilket också påverkar de grupper och den allmänhet som brukar använda anläggningen. Ersättningslokaler har inte kunnat erbjudas i full utsträckning.

Ett översynsarbete av föreningstaxorna inleddes i början av året. Kommunfullmäktige fattade i juni beslut om en större justering då taxorna inte hade reviderats under perioden 2017–2024.

Avdelning Drift ska

- möjliggöra ett jämlikt fritidsutbud
- sköta driften av lokaler och anläggningar för idrotts- och fritidsaktiviteter
- sköta driften av friluftsliv, spontanytor och rekreation
- ge tillträde till lokaler och anläggningar
- samverka med andra aktörer för att möjliggöra större evenemang
- skapa förutsättningar för kostnadsfria aktiviteter riktade till barn och unga.

Samtliga anläggningar har haft öppet enligt de fastställda säsongslängderna och öppettiderna. Allmänhetens tider utökades i slutet av vårsäsongen när föreningslivets bokningar minskade. Extra satsningar har gjorts på friluftsliv, motionsspår och strandbad under sommaren. Det blev en stor ökning av belastningen på strandbad på grund av den varma sommaren men driften av baden och parkeringarna vid de kommunala badanläggningarna har fungerat väl vilket möjliggjorts genom god planering, dialog och tillförda extraresurser.

Utesäsongen för snö- och isverksamheter avslutades något tidigare än normalt, medan konstgräsplanerna kunde tas i bruk tidigare på grund av den milda våren. På Nolia har den begränsade kyleffekten i kylanläggningen fortsatt att medföra driftstörningar.

En större renovering av Hippologum pågår och dialog förs med föreningen om konsekvenserna för verksamheten. Arbetet med att anpassa de lokaler som köptes av Thoren Arena AB under föregående år till kommunal drift har också fortsatt.

Nydala sportfält har under en längre period utvecklats till en mer mångsidig anläggning. Utöver fotboll används sportfältet numera även för baseboll, cricket och verksamhet inom Brukslundsklubben. Därutöver har en ny rugbyplan tagits i drift under perioden.

Vidare har biotopkartering och åtgärdsplanering genomförts för Åhedån och Slössbäcken. På Umeå Energi Arena Vatten har takbyte utförts och anläggningen har även stått värd för en volleybollandskamp. Ytterligare ett större evenemang var firandet av Eid som samlade cirka 3 000 deltagare i friidrottshallen på Nolia.

Föreningsbyrån ska

- möjliggöra ett jämlikt fritidsutbud
- handlägga kommunens föreningsbidrag
- erbjuda rådgivning och samverka kring föreningsfrågor
- handlägga ansökningar om lotteritillstånd
- fördela, boka och ge tillträde till lokaler och anläggningar.

Föreningsbyrån har under perioden handlagt samtliga verksamhetsstöd samt huvuddelen av budgeten för utvecklingsstöd. Dessa stöd utgör en central del av nämndens uppdrag och är avgörande för att säkerställa en bredd av aktiviteter i hela kommunen. Utöver detta har flera samverkans- och rådgivningsmöten genomförts med föreningslivet, exempelvis digitala informationsmöten om Umeå kommuns bidrags- och bokningssystem, en delaktighetsträff med unga nationella minoriteter, information på Seniortorget och medverkan vid föreningsdagen på Ålidhem. Vidare har lotteritillstånd beviljats i enlighet med spellagen samt Spelinspektionens riktlinjer och rekommendationer. Under perioden har det beviljats fyra tillstånd.

Den 20 maj arrangerades det årliga dialogmötet med föreningslivet. Temat var *Tidigt förebyggande insatser* och utgjorde en fortsättning på föregående års tema *Umeå växer tryggt och säkert*. Mötet samlade cirka 60 deltagare från 38 föreningar tillsammans med politiker och tjänstepersoner. Dialogmötet är ett viktigt forum där föreningslivet ges möjlighet till samverkan både mellan varandra och med den politiska nivån.

Umeå kommun arbetar aktivt för att utomhusmiljöer ska upplevas som trygga och trivsamma. En del i det arbetet är samarbetet kring nattvandring som bedrivs tillsammans med Polismyndigheten och LF Västerbotten. Sedan januari 2025 har ansvaret för uppdraget övergått från Strategisk utveckling till Föreningsbyrån då uppdraget är föreningsbaserat. Ansökan om att delta var öppen till april och följdes upp med en informationsträff hos

polisen med stort deltagande från föreningslivet. Exempel på tillfällen där nattvandring har genomförts är Brännbollsyran, skolavslutningar och skolstarter.

Umeå kommun samverkar med polisen och andra myndigheter inom ramen för lokal operativ samverkan (LOS). Syftet är att motverka kriminell etablering och organiserad brottslighet genom gemensamt resursutnyttjande. Föreningsbyrån deltar i arbetet och har under perioden medverkat vid åtta möten.

Fritidsnämndens årliga stipendier delades ut i samband med en Björklövenmatch på Visionite Arena. Syftet med stipendierna är att uppmärksamma värdefullt ideellt ledarskap, föreningsengagemang samt idrottsliga prestationer. Årets stipendiater är personer som utmärkt sig speciellt under 2024 eller som arbetat i det tysta i många år. 2025 års stipendiater är Emelie Ohlin, Johan Nygren, Malin Bergström, Helena Lewandowska, Ola Hedblom och Hüseyin Günes.

Avdelning Unga ska

- utgå från målgruppens självupplevda behov i planering av verksamheten
- skapa förutsättningar för målgruppens delaktighet och möjlighet till medskapande
- erbjuda trygga och drogfria mötesplatser
- erbjuda lovaktiviteter för målgruppen unga
- erbjuda kostnadsfria aktiviteter för målgruppen unga
- erbjuda fritidsaktiviteter till låg eller ingen kostnad för målgruppen inom *Fritid för alla*
- samverka med andra aktörer såsom exempelvis skola, socialtjänst, polis, föreningar och studieförbund i syfte att nå våra mål.

Under perioden har Fritid unga genomfört cirka 1 700 kvällsöppna mötestillfällen inom den öppna verksamheten. Samtliga tillfällen har varit kostnadsfria och utformats i samverkan med besökarna som själva varit delaktiga i planering och genomförande. Mötesplatserna har erbjudit en trygg och drogfri miljö. *Fritid för alla* har under samma period bedrivit öppen verksamhet samt erbjudit arrangemang och resor.

Under sportlovet, påsklovet och sommarlovet erbjöds kostnadsfria lovaktiviteter både inom ramen för ordinarie verksamhet och genom satsningen på gratis lovaktiviteter.

Samverkan med andra parter är viktig och har skett både planerat och spontant med skola, socialtjänst och polis, dels genom det strukturerade SSPF-arbetet (skola, socialtjänst, polis och fritid), dels genom löpande kontakter och gemensamma insatser mellan verksamheterna.

Ett arbete pågår med att utveckla en medlemsapp för besökare på fritidsgårdarna. Syftet är att stärka tryggheten i verksamheten samt att underlätta för unga att ta del av information om aktiviteter och utbud. Appen är upphandlad, översyn av nya arbetssätt och planering för implementering pågår. Parallellt genomförs ett samarbete med en kommunikationsbyrå för

att ta fram en kampanj med syfte att stärka bilden av fritidsgårdarna och synliggöra det breda utbud som erbjuds. Kampanjen kommer att rikta sig till två målgrupper, dels barn och unga som är den primära målgruppen för verksamheten, dels vårdnadshavare som bedöms vara en viktig kanal för att nå ut till och öka kännedomen om fritidsgårdarnas verksamhet.

Prioriteringar 2025

Fritidsnämnden beslutade i sin verksamhetsplan 2025 om ett antal prioriteringar.

Arbeta med vandringsleder och friluftsliv där fokus är att rusta upp och drifta Grössjöns friluftsområde. Även att statushöja friluftsbad, vandringsleder, grillplatser och motionsspår.

Under perioden har upprustningen av Grössjön pågått med stöd av budgettillskottet för 2025, samtidigt som fisket i sjön har reglerats. En ny entré är också klar. Planeringen för statushöjning, enligt ovan, har genomförts och en budget har upprättats i enlighet med denna.

Inom ramen för att Umeå ska växa tryggt och säkert (UVTS) prioriteras samverkan med föreningslivet, ha fortsatt fokus på "På ungas hemmaplan" samt förstärka arbetet med gratis lovaktiviteter.

Föreningsbyråns arbete med att bevilja stöd till föreningar inom ramen för UVTS har fortlöpt under perioden. Under 2025 har ansökningar om drygt 1 miljon kronor beviljats. Bland de insatser som fått stöd kan nämnas deltagande i Umeå Summer Zone, biljardkvällar samt streetfotboll på Ålidhem.

Utöver fördelning av stöd har Föreningsbyrån arrangerat två dialogmöten med fokus på UVTS. På Mariehem genomfördes en lokal samverkansdialog med cirka 30 deltagare från det lokala föreningslivet och andra nyckelaktörer. Dessutom arrangerades ett möte för föreningslivet och politiken där en nulägesbild av Umeå presenterades. Dialogmötet, som ägde rum på Umeå Folkets Hus, arrangerades i samverkan med UmeBrå och Polismyndigheten.

Arbetet inom projektet *På ungas hemmaplan* går enligt plan. I dagsläget deltar tio ungdomar i åldern 14–20 år från både Ersboda ungdomens hus och Athena fritidsgård.

Uppföljningsmetoder och arbetssätt fortsätter att utvecklas inom ramen för projektet.

Under perioden har gratis lovaktiviteter genomförts på sport-, påsk- och sommarlovet inom samtliga av nämndens verksamheter. Ett nytt inriktningsbeslut fattades under våren vilket medförde att *Händer på lovet-kortet* gav fri entré till Umelagun under hela sommarlovet vilket gav 1 700 fler besök jämfört med 2023. Könsfördelning på Umelagun 2025 var 46 procent flickor och 54 procent pojkar. Sedan tidigare erbjuder även de övriga utomhusbaden gratis bad under sommarlovet. Att jämförelsen inte görs med 2024 beror på att anläggningen var stängd stora delar av sommaren på grund av olika driftsstörningar

Genomlys alla bidragsberättigade föreningar i Umeå kommun.

Under året har Föreningsbyrån inlett en omfattande översyn av alla bidragsberättigade ideella föreningar i Umeå kommun. Syftet är att säkerställa att offentliga medel nyttjas på ändamålsenligt sätt, att motverka och förhindra välfärdsbrott samt att stärka demokratiska processer och god föreningssed. Tidplanen har inneburit uppstart under hösten 2024 och ett huvudsakligt genomförande under 2025. Under första tertialet togs rutiner och arbetssätt fram vilka ska säkerställa en objektiv handläggning och en transparent och likvärdig process. Under andra tertialet har granskningsarbetet tagit fart och bedöms i allt väsentligt löpa enligt plan. En avvikelse att beakta är oförutsedda händelser i personalgruppen vilket kan påverka takten i den pågående granskningen.

Program för hållbar landsbygdsutveckling: Förvaltningen kommer på respektive avdelning ta fram åtgärder i aktivitetsplanerna där det framgår vilka prioriteringar som ska genomföras under 2025.

Förvaltningen har tagit fram en aktivitetsplan för alla verksamheter som ska konkretisera åtgärder för de kommande åren inom ramen för det aktuella programmet.

Program för tillgänglighet: Förvaltningen kommer på respektive avdelning ta fram åtgärder i aktivitetsplanerna där det framgår vilka prioriteringar som ska genomföras under 2025.

Kartläggning och prioritering av åtgärder pågår inom verksamhetsområdena bad, drift och unga. Under 2025 har konkreta åtgärder redan genomförts, bland annat installation av en ramp vid Obbola fritidsgård samt en badramp vid Nydalabadet.

Verksamhetens utveckling och väsentliga händelser

Under tertial 2 har Fritid bad fokuserat på förberedelser, öppnande och drift av utomhusanläggningarna. Det varma sommarvädret bidrog till högt besöksstryck på utomhusanläggningarna vilket inneburit utmaningar med att hålla god vattenkvalitet, främst på Umelagun. Under tertial 1 inträffade två allvarliga tillbud. Vid båda tillfällena har verksamheten agerat i enlighet med gällande rutiner och regelverk.

Fritid unga har under tertial 1 samverkat med Kulturskolan runt utformningen av Hamnmagasinet lokaler. Arbetet har skett i nära samarbete med Fastighet och anlitate arkitekter. Under tertial 2 har elever i årskurs 6 välkomnats till Ungas mötesplatser för introduktion vilket möttes av ett stort intresse. Ett särskilt fokus har lagts på att nå tjejer och ickebinära vars besök under perioden ökade med cirka 2 600 jämfört med föregående år. Totalt sett ökade antalet besök under perioden januari–augusti med 7 000 jämfört med samma period föregående år och fördelningen ligger kvar på 34 procent tjejer och 66 procent killar då antalet besök från killar ökar i motsvarande andel som tjejer och ickebinära.

Förvaltningen har tillsammans med interna och externa parter påbörjat utvecklingen av en aktivitetsyta med arbetsnamnet *Umeå Summer Zone* på Nydala. Inspiration har hämtats från ett liknande initiativ i Uppsala. Syftet är att skapa en trygg, inkluderande och levande

aktivitetsyta som erbjuder meningsfulla sommarlovsaktiviteter för alla åldrar, i samverkan med andra förvaltningar, föreningsliv och näringsliv. Under våren anställdes två projektledare, styrgrupp och arbetsgrupp etablerades och informationsmöten genomfördes med föreningslivet. Aktivitetsytan placerades vid Nydala och testverksamhet bedrevs av två fritidsledare under tre veckor i juli.

Arbetet med SM-veckan 2026, ett kommunövergripande arrangemang, pågår med fokus på avtal, förberedande av anläggningar och samverkan med föreningar.

Fokusområden

Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden

Gratis lovaktiviteter är en strategisk satsning med syfte att erbjuda barn och unga ett brett och tillgängligt utbud av aktiviteter under skolloven, med särskild tonvikt på sommarlovet. Satsningen genomförs i samverkan mellan badverksamheten, fritidsgårdar, föreningslivet, Kulturskolan och biblioteken. Arbetet leds och koordineras av en styrgrupp och en arbetsgrupp med målsättningen att komplettera varandras verksamheter och tillsammans skapa en mångfald av meningsfulla aktiviteter.

Under perioden har Föreningsbyrån fördelat stöd till föreningslivet för lovaktiviteter. För sommarlovet beviljades totalt 18 ansökningar. Bland de aktiviteter som genomfördes kan nämnas drop-in-padel, streetfotboll, mysterievandring på Norrbyskär samt teater i Broparken.

Som en del av satsningen har *Händer på lovet-kortet* delats ut till samtliga barn och unga från förskoleklass till årskurs 9. Under året delades totalt 15 400 kort ut till 61 skolor i Umeå kommun. En nyhet för året var att kortet gav fri entré till Umelagun under hela sommaren.

Fritid unga har under perioden genomfört ett omfattande antal riktade aktiviteter i syfte att stärka ungas möjligheter till en meningsfull fritid. Under sommarlovet arrangerades aktiviteter i samarbete med bland andra KFUM och Svenska kyrkan på Nydala. Vidare erbjöds ledarledda verksamheter och aktiviteter i närområdet såsom zipline och Megazone. I skateparken genomfördes satsningen *Sommarskate* med stöd av skatecoacher. Under övriga lovperioder har verksamheten erbjudit ett brett utbud av aktiviteter, till exempel disco, tjejkvällar, LAN, pulkåkning och grillning. Mötesplatserna, som är geografiskt spridda inom kommunen har därigenom kunnat erbjuda kostnadsfria och inkluderande aktiviteter för unga.

Utöver Ungas ordinarie verksamhet har särskilda insatser genomförts i anslutning till skoldagens slut. Syftet med dessa insatser har varit att nå de unga som inte har möjlighet att delta i kvällsverksamhet.

Förvaltningen har även deltagit i flera samverkansforum tillsammans med bland andra Umebrå, Polismyndigheten och socialtjänsten. Arbetet har haft som målsättning att gemensamt främja trygghet, delaktighet och inkludering för barn och unga i kommunen.

Barns uppväxtvillkor

Fritidsnämnden deltar i ett projekt inom ramen för Internationellt centrum för lokal demokrati (ICLD) med inriktning på att stärka ungdomars delaktighet och demokratiska inflytande. Projektet fortlöper enligt fastställt plan och under det första tertialet har projektledaren lämnat en avrapportering till fritidsnämnden. Dialog har inletts om den fortsatta utvecklingen av ungdomsdemokrati inom Umeå kommun. För ändamålet har medel beviljats ur utvecklingsanslaget för social hållbarhet. För att säkerställa projektets långsiktighet behöver dock ytterligare finansiering tillkomma då slutredovisning av projektet ska ske den 31 december.

Kommunens badverksamhet utgör en viktig resurs för spontan aktivitet och rörelseglädje. Badhusen är strategiskt placerade för att skapa närhet och tillgänglighet för kommunens invånare vilket främjar både folkhälsa och simkunnighet. I samverkan med skolan har kontinuerlig uppföljning genomförts för att ta del av elevernas upplevelser av simundervisningen med syftet att genom återkoppling och dialog vidareutveckla undervisningens kvalitet.

Föreningsbyrån har beviljat utvecklingsstöd till föreningar under perioden, bland annat för att genomföra drop-in-verksamhet vilket är viktigt eftersom det rör sig om öppna och kostnadsfria aktiviteter för alla barn och ungdomar. Ett gott exempel på samverkan inom föreningslivet är den sommarfotboll som arrangerades på MSK Arena under fyra veckor där flera föreningar deltog i genomförandet.

Fritidsnämnden har också fattat beslutat om stöd till anläggning drift (mars) samt investeringar (april). Stöden är viktiga för att säkerställa att anläggningar kan hållas öppna i hela Umeå kommun vilket ger barn och unga möjlighet att vara aktiva i sitt närområde. Totalt beviljar fritidsnämnden årligen cirka 30 miljoner kronor till föreningslivet, vilket är en förutsättning för att föreningarna ska kunna hålla nere kostnaderna för sina medlemmar.

Umeå kommun har ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) med Fritidsbanken där fritidsnämnden ansvarar för avtalet. Under perioden har styrgruppen haft ett möte med fokus på hur parterna gemensamt kan skapa mervärde för medborgarna. Fritidsbanken deltog även vid fritidsnämndens sammanträde under våren och redovisade sin årsrapport. Efter beslut i kommunfullmäktige i juni har arbetet påbörjats med att förnya IOP-avtalet samt att etablera en ny Fritidsbank på Ersboda.

Fritid drift har under perioden bidragit till att säkerställa tillgången till kostnadsfria spontanytor och friluftsområden genom att hålla skidspår, isbanor samt, i viss utsträckning, allmänhetens tider i anläggningar tillgängliga. Fritidsnämndens subvention av lokaler och anläggningar har varit en central förutsättning för föreningslivets verksamhet.

Ett flertal anläggningar och anläggningsdelar är kostnadsfria och kan nyttjas utan bokning. Friluftsliv finns tillgängligt i hela kommunen. Tack vare det stora antalet konstgräsplaner är bokningsgraden relativt låg vilket innebär goda möjligheter till spontanverksamhet. Samtliga skidspår, med undantag för konstsnöspåret, är avgiftsfria. Därutöver har alla grundskolor en skolidrottsplats som sköts av Fritid drift vilket ger god tillgång till ytor för spontanaktiviteter.

Mötesplatserna inom Fritid unga har under perioden nyttjat idrottshallar för att främja rörelseglädje genom exempelvis fri lek, drop-in-fotboll och spontana aktiviteter. Bordtennis har varit särskilt populärt med både spontana inslag och arrangerade event. Verksamheten *Marsha* har fortsatt vara en viktig mötesplats för HBTQI-ungdomar och har erbjudit en trygg, inkluderande miljö där unga ges möjlighet att växa i sig själva och delta i ett sammanhang präglad av acceptans och delaktighet.

Stöd till lokalt ledd utveckling (LLU) har sedan 2020 delvis inriktats på att nå unga på landsbygden och informera om möjligheten att söka stöd för att arrangera aktiviteter, genomföra projekt och bidra till den lokala utvecklingen i sina hemorter. Under perioden har sex ansökningar beviljats. Exempel är Överboda byalag/intresseförening, som beviljats stöd för att anlägga en mountainbikebana i Överboda med syfte att främja en aktiv fritid för byns barn och ungdomar, samt Kassjö Intresse- och Bygdegårdsförening, som beviljats stöd för upprustning av utemiljön kring bygdegården och den tillhörande badplatsen.

Boende och bebyggelsemiljö

Badanläggningarna utgör viktiga mötesplatser över generationsgränser och finns tillgängliga i kommunens samtliga delar. På anläggningarna ges möjlighet till möten och aktiviteter i vattenmiljöer samt i anslutande caféer och friskvårdslokaler. Genom *seniorsatsningen* skapas särskilda mötesplatser för den äldre delen av befolkningen. Baden fungerar därmed som arenor för både föreningsdriven verksamhet och individuella aktiviteter kopplade till rekreation, friskvård och rörelseglädje.

Fritid unga har fortsatt arbetet med att upprätthålla närhet mellan mötesplatser och samverkande skolor vilket är i linje med befolkningsprognosen som pekar på att målgruppens storlek kommer att vara relativt stabil medan den geografiska fördelningen mellan stadsdelarna förväntas förändras över tid. Fritid unga har idag 13 mötesplatser för unga varav en är mobil med inriktning mot västra landsbygden. Målgruppen kommer enligt befolkningsprognosen inte förändras markant i storlek, däremot kommer fördelningen mellan olika stadsdelar förändras. En viktig fråga att fortsätta arbeta med är närhet till samverkande skola.

Fritid drift har under perioden erbjudit subventionerade lokaler och anläggningar med god tillgänglighet och ändamålsenliga öppettider i samtliga geografiska områden. Anläggningar finns spridda över hela kommunen. Utanför centrala delarna av stan prioriteras skötsel av anläggningar där skolor finns.

Under perioden har stöd beviljats till föreningslivet för att möjliggöra öppna och rörelserika aktivitetsytor som främjar olika former av fysisk aktivitet. Exempel på detta är investeringsstöd till Bullmarks bangolf samt till Umeå kanotklubb i Ljumviken.

Under 2025 prövar Umeå kommuns landsbygdsstrateger ett nytt arbetssätt, mobilt byakontor. Arbetssättet innebär att en gång i månaden arbeta från en lokal mötesplats, exempelvis en bygdegård i syfte att stärka kontakten och öka kännedomen om Umeås många byar. Föreningsbyrån har under året deltagit vid flera tillfällen bland annat i Norrbyn, Djäkneböle och Stöcksjö.

Tilläggsuppdrag från kommunfullmäktige

Uppdrag	Status, jan–aug	Motivering/kommentar	Prognos, status helår
Tilläggsuppdrag 2023:1 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka omställningen av nämndernas verksamheter för att klara grunduppdraget i takt med att personalbristen ökar.	Genomfört	Uppdraget avrapporterat till fritidsnämnden under hösten 2024. Inget behov av handlingsplan för fritidsnämnden kopplat till tilläggsuppdraget.	Genomfört
Tilläggsuppdrag 2023:2 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka samarbetet och ansvarstagandet över förvaltnings- och nämndgränser.	Delvis genomfört	Systematiska träffar sker med andra förvaltningar gällande alla nämndens verksamheter. Exempelvis gällande fastighetsfrågor, ungdomsdemokratiprojekt, och brottsförebyggande arbete.	Delvis genomfört

Tilläggsuppdrag från fritidsnämnden

Uppdrag	Status, jan–aug	Motivering/kommentar	Prognos, status helår
Att förstärka uppdrag 35* med tillägget: att i dialog med tekniska nämnden och kommunstyrelsen genomföra översynen av anläggningsstrukturen för idrotts-, fritids- och badanläggningar. Vidare ges uppdrag att analysera utvecklingen av framtidens friluftsliv, föreningsstöd samt ta hänsyn till klimatförändringar.	Delvis genomfört	Ett övergripande arbete har inletts där förvaltningen har upprättat en aktivitetsplan för att fastställa vilka analyser som ska ingå i uppdraget. Aktivitetsplanen ska vara färdigställd senast november 2025.	Delvis genomfört
Att uppdra till förvaltningen att analysera varför andelen flickor som besöker fritidsgårdar och mötesplatser för unga har minskat, samt ta fram en handlingsplan i syfte att få fler flickor som besökare.	Delvis genomfört	Analys- och handlingsplansarbetet är påbörjat. Rapport kommer att presenteras för fritidsnämnd senast december 2025.	Genomfört

Att tillsammans med tekniska nämnden genomlysa konsekvenser vid eventuella förändringar av säsongslängder.	Delvis genomfört	Dialog med Fastighet har påbörjats kring möjligheten att förlänga säsongerna för vinteraktiviteter. De identifierade konsekvenserna är både ekonomiska och tekniska. De tekniska konsekvenserna består i att anläggningar som producerar snö och is inte har tillräcklig kapacitet för längre säsonger. De ekonomiska konsekvenserna innebär att investeringar krävs för att öka kapaciteten, anpassa klimatskalet till ett nytt driftläge samt att driftkostnaderna ökar exponentiellt. För vinterdrift av konstgräsplaner gäller samma principer. Förlängning av säsongen skulle kräva investering i relevant utrustning och medföra exponentiellt ökade driftkostnader.	Genomfört
Att tillsammans med tekniska nämnden genomlysa konsekvenser av ändrade temperaturkrav för Nolia bandybana.	Delvis genomfört	Dialog med Fastighet har påbörjats. Tillämpningen av tekniska nämndens formulering om dygnsmedeltemperatur har tydliggjorts så att den beslutade säsongslängden av fritidsnämnden kan upprätthållas under normala väderförhållanden. Vid extremväder finns dock inte kapacitet att säkerställa isproduktion.	Genomfört

Risakanalys

Nämnd: Fritidsnämnden
Risakanalys upprättad: 2024-10-23

Internkontrollplan 2025

Fritidsnämnden
Beslutad: 2024-11-20

Uppföljning T2

Steg 1 - Riskinventering ska nämnden vara direkt delaktig i		Steg 2 - Riskvärdering ska nämnden vara direkt delaktig i				Steg 3 - Nämndens ansvarig chef tar fram förslag som beslutas av nämnd							
Kontrollområde	Identifierad risk	Nr	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Rekommenderad riskhantering	Nr	Inriktning för riskhantering från nämnd	Åtgärd	Kostnad	Ansvarig	Ätterrapporteras	Uppföljning
Föreningsägda anläggningar	Risk att föreningar inte klarar av skötsel av sina anläggningar på grund av ekonomi vilket kan leda till ökat ansvar för nämnden.	R1	Möjlig	Kännbar	9	Reducera risk	R1	Reducera risk	Löpande dialog med föreningar som äger och driver egna anläggningar. Dialog med RF/SISU i frågan för analys och bedömning.	0	Verksamhetschef FB/Stab	Tertial 3	
Samverkan andra förvaltningar och nämnder	Risk att brist i samverkan med utbildningsförvaltningen leder till att resurser inte används på ett effektivt sätt samt brist i samverkan med fastighetsförvaltningen om underhåll av fritidsanläggningarna kan innebära att anläggningar hålls stängda som medför minskade intäkter för fritidsnämnden.	R2	Sannolik	Allvarlig	16	Minimera risk	R2	Minimera risk	Kontinuerliga möten med utbildningsförvaltningen om samverkan i lokaler, bokningar av lokaler och kontinuerliga möten månadsvis med fastighetsförvaltningen om långtidsplanerat underhåll av våra idrotts- och fritidsanläggningar.	0	Verksamhetschef Unga, Drift, Bad	Tertial 3	
Målgrupper	Risk att barn och ungdomar inte nås av fritidsaktiviteter vilket kan leda till ökad ohälsa eller oro.	R3	Sannolik	Allvarlig	16	Minimera risk	R3	Minimera risk	Fortsatt arbete utifrån Umeå kommuns aktivitetsplan för UVTS med både stödsatser och stadsdelsdialoger. Även fortsatt riktad satsning som stöd till insatser för att Umeå ska växa tryggt och säkert utifrån beslutad riktlinje i FN aug 2024. Samarbetet inom SSPF (Skola, Socialtjänst, Polis, Fritid) fortsätter med syfte att tidigt identifiera, förebygga och hantera normbrytande beteenden på individnivå. Genom SSPF kan barn och ungdomar som inte nås av fritidsaktiviteter identifieras och fångas upp genom samverkan.	0	Verksamhetschef FB/Stab, Unga	Tertial 3	Påbörjat arbete med Umeå Summer Zone
Föreningsbidrag	Risk att föreningsbidrag nyttjas på felaktigt sätt som inte överensstämmer med regelverket och/eller bidragens avsedda syften.	R4	Möjlig	Kännbar	9	Reducera risk	R4	Reducera risk	Genomlysning av alla bidragsberättigade föreningar under 2025 samt fortsatt arbete utifrån rutin om bidragsfusk.	0	Verksamhetschef FB/Stab	Tertialvis	Arbete pågår, granskning av alla bidragsberättigade föreningar.

Tjänsteskrivelse

2025-09-10

Fritidsnämnden

Diariennr: FN-2025/00003

Information och rapporter september 2025

Förslag till beslut

Fritidsnämnden beslutar

att godkänna redovisningen av informationen.

Ärendebeskrivning

Presentation Sofie Avlskarl, ny HR-partner Fritid och Kultur

Kl. 15.00 Umeå Summer Zone 2025

Robert Lindberg och Martin Svensson, projektledare

Nettokostnadsjämförelse fritidsverksamhet

Monia Sundelin, controller

Upplägg för arbetet med nämndens riskanalys och internkontrollplan 2026

Stefan Hildingsson, fritidsdirektör

Rapport från övergripande samråd med nationella minoriteter och urfolket samer

Ari Leinonen (S) och Monica Svonni, verksamhetschef

Rapport från Sveriges Fritids- och Kulturchefsförbunds (SFK) Årskonferens

Ari Leinonen (S), Monica Svonni och Matilda Tapani, verksamhetschefer

Rapport från träff på Holmön för presidier

Ari Leinonen (S) och Joline Göttfert (M)

Fritidsdirektören informerar

- SM-veckan 2026
- ICLD och projektet Utveckla ungdomsdemokrati i Umeå kommun
- Chefsrekryteringar
- Tilläggsuppdrag 2025:6
- Navet
- Övrigt

Tjänsteskrivelse

Dnr: FN-2025/00003

Beslutsunderlag

Nettokostnadsjämförelse fritidsverksamhet

Beredningsansvariga

Stefan Hildingsson, fritidsdirektör

Monia Sundelin, controller

Monica Svonni, verksamhetschef

Matilda Tapani, verksamhetschef

Beslutet ska skickas till

Rapport Nettokostnadsjämförelse fritidsverksamhet skickas till Anette Sjödin, SLK Budget och uppföljning senast 2025-10-31

Stefan Hildingsson
Fritidsdirektör

Elisabeth Anttu
Nämndsekreterare

Nettokostnadsjämförelse fritidsverksamhet

Bakgrund

Nettokostnadsjämförelsen görs årligen som en del i Umeå kommuns ordinarie planeringsprocess. Uppgifterna är hämtade från kolada.se samt SCB.se.

Nettokostnadsjämförelsen baseras på utvecklingen senaste 5 åren. Jämförelser görs mot gruppen "större stad", vilket är kommuner med minst 50 000 invånare varav minst 40 000 invånare i den största tätorten. I gruppen ingår 23 st kommuner, dessa är:

Borlänge, Borås, Eskilstuna, Gävle, Halmstad, Helsingborg, Jönköping, Kalmar, Karlstad, Kristianstad, Linköping, Luleå, Lund, Norrköping, Sundsvall, Södertälje, Trollhättan, Umeå, Uppsala, Västerås, Växjö, Örebro och Östersund.

Nettokostnad fritidsverksamhet, Umeå kommun

Av Umeå kommuns totala nettokostnad 2024 (68 705 kr/inv) avsåg 3,5% fritidsverksamhet, vilket motsvarar 2 407 kr/invånare. Åren innan (2020–2023) har andelen varit som lägst 3,5% och som högst 3,9%.

I Umeås nettokostnad för fritidsverksamhet ingår förutom intäkter och kostnader i fritidsnämndens redovisning, även delar som finns under tekniska nämnden (lokaler, städ, IT) samt kommunstyrelsen (kapitalkostnader, kommungemensamma kostnader).

Fritidsverksamhet	2020	2021	2022	2023	2024
antal invånare	130 224	130 997	132 235	133 091	134 249
nettokostnad mnkr	257,2	288,7	307,2	328,6	323,1
nettokostnad, kr/inv	1 975	2 204	2 323	2 469	2 407

Umeås nettokostnad för fritidsverksamhet år 2024 var 2 407 kr/invånare (323,1 mnkr) och fördelades enligt nedan:

- Intäkter -609 kr/inv (-81,8 mnkr)
- Personalkostnader 801 kr/inv (107,5 mnkr)
- Lämnade bidrag 241 kr/inv (32,4 mnkr)
- Lokalkostnader 1 088 kr/inv (146,1 mnkr)
- Övriga kostnader 886 kr/inv (118,9 mnkr)

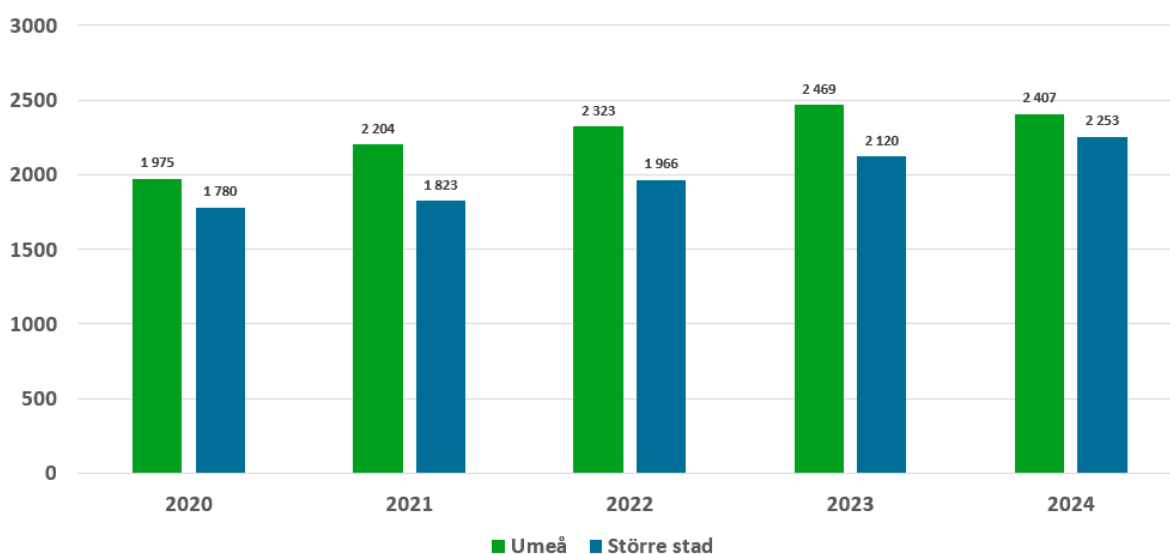
Personalkostnader, lämnade bidrag samt lokalkostnader har legat på samma nivå de senaste 5 åren. Intäkter och övriga kostnader har däremot förändrats en hel del, båda dessa poster sjönk betydligt under pandemin men har sedan ökat igen.

Under pandemin sjönk intäkterna till -57 mnkr (pga minskad uthyrning av idrottsanläggningar och färre besökare på baden). År 2022 återgick intäkterna till samma nivå som före pandemin. 2023 ökade intäkterna ytterligare men detta berodde på ett tillfälligt tillskott i form av medfinansiering för arrangemanget SM-veckan sommar. År 2024 var intäkterna -81,8 mnkr, en minskning från året innan men i en normal nivå.

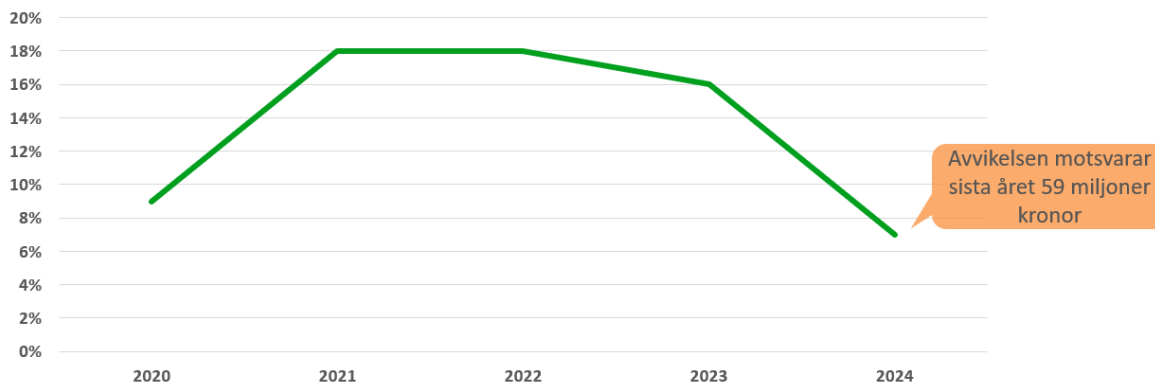
Övriga kostnader var som lägst 73 mnkr under pandemin, och som mest 130 mnkr år 2023 (varav ca 13 mnkr i ökade kostnader kopplat till SM-veckan). År 2024 sjönk övriga kostnader en aning, ner till 118,9 mnkr. I övriga kostnader ingår bl a kapitalkostnader (avskrivningar på gjorda investeringar), verksamhetskostnader i form av inköp av varor och tjänster, fördelade kommungemensamma kostnader för städ, IT mm.

Nettokostnad fritidsverksamhet, jämförelse

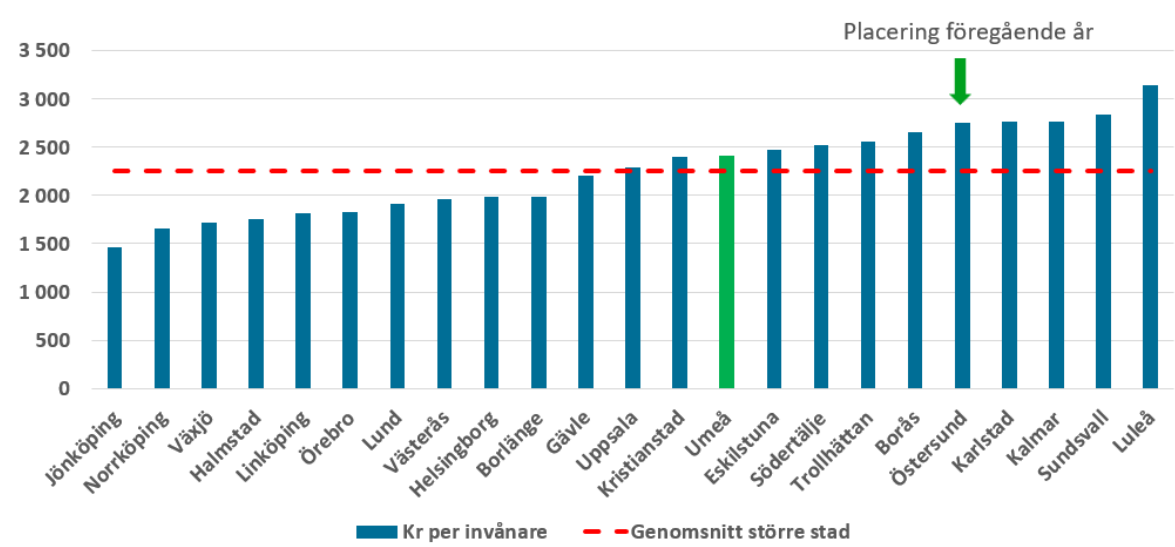
De senaste fem åren har Umeå haft en högre nettokostnad per invånare jämfört med gruppen större stad.

Umeås nettokostnad har ökat med 22% under perioden, från 1 975 kr/invånare till 2 407 kr/invånare. Motsvarande ökning för gruppen större stad är 24%. Den procentuella avvikelsen mellan Umeå och större stad har minskat en aning, från att Umeå var 9% högre år 2020 till att vara 7% högre år 2024. Åren däremellan var dock Umeå 16–18% högre.

Av de 23 kommuner som ingår i gruppen större stad var det nio som hade en högre nettokostnad för fritidsverksamhet än Umeå år 2024 (året innan var det endast fyra kommuner med högre nettokostnad). Lägst nettokostnad för fritidsverksamhet hade Jönköping med 1 463 kr/invånare, högst hade Luleå med 3 136 kr/invånare. Genomsnittet för gruppen större stad var 2 253 kr/invånare.

Nettokostnad per verksamhet

Fritidsverksamheten är indelad i tre verksamheter (idrotts- och fritidsanläggningar, fritidsgårdar samt allmän fritidsverksamhet). Fördelningen av kostnader mellan dessa visas nedan där procent inom parentes visar föregående års andel. Vid jämförelse mot större stad hade Umeå något lägre procentuell andel för idrotts- och fritidsanläggningar samt fritidsgårdar medan allmän fritidsverksamhet var något högre.

	Umeå	Större stad
Idrotts- och fritidsanläggningar	69% (67%)	71% (70%)
Fritidsgårdar	13% (13%)	14% (14%)
Allmän fritidsverksamhet	18% (20%)	15% (16%)

Idrotts- och fritidsanläggningar

Idrottsanläggningar, kr/inv	2020	2021	2022	2023	2024
Större stad	1 250	1 254	1 322	1 481	1 602
Umeå	1 344	1 507	1 605	1 654	1 660
Diff i kr	94	253	283	173	58
Diff i %	8%	20%	21%	12%	4%

Umeås nettokostnad per invånare gällande drotts- och fritidsanläggningar har varit högre än större stad under perioden 2020–2024. Skillnaden var störst åren 2021–2022 då Umeås nettokostnad var ca 20% högre, men har sedan sjunkit ner till endast 4% högre år 2024. Nettokostnaden för idrotts- och fritidsanläggningar i Umeå har ökat med 24% mellan åren 2020 och 2024, motsvarande ökning för större stad är 28%.

Det är dock svårt att jämföra nettokostnaden med andra kommuner då vissa kommuner har sina anläggningar i bolag, vilket innebär att kostnaden inte ingår i kommunernas nettokostnad som presenteras på kolada.se. Ett rimligt antagande till varför Umeå har en hög nettokostnad är att Umeå har ett brett utbud av anläggningar. Umeå har en mångfald av föreningsliv, både bredd och elit, vilket fordrar bra anläggningar sommar som vinter. Det finns ett starkt elitidrottsgymnasium samt idrottshögskola, dessa samt idrottsförbunden ställer också höga krav på anläggningarna.

Fritidsgårdar

Fritidsgårdar, kr/inv	2020	2021	2022	2023	2024
Större stad	264	275	299	307	323
Umeå	263	291	308	315	308
Diff i kr	-1	16	9	8	-15
Diff i %	0%	6%	3%	3%	-5%

Under perioden 2020–2024 har nettokostnaden per invånare gällande fritidsgårdar varit i ungefär samma nivå i Umeå som större stad. Umeås nettokostnad har varit som mest 6% högre och som lägst -5% mindre än större stad. Mellan åren 2020 och 2024 har Umeås nettokostnad ökat 17% medan större stads nettokostnad har ökat med 22%.

Umeå har 13 mötesplatser för ungdomar samt 1 för vuxna med funktionsnedsättning. Hur många mötesplatser och/eller öppettider andra kommuner har finns inte angivet i Kolada varför det är svårt att jämföra nettokostnaden. Fritidsgårdar är inte alltid organiserade under fritidsverksamhet, i vissa kommuner kan de tillhöra andra verksamheter så som utbildningsförvaltning eller socialförvaltning, vissa kommuner har även föreningsdrivna fritidsgårdar.

Allmän fritidsverksamhet

Allmän fritidsverksamhet, kr/inv	2020	2021	2022	2023	2024
Större stad	298	346	344	333	329
Umeå	368	407	410	500	439
Diff i kr	70	61	66	167	110
Diff i %	23%	18%	19%	50%	33%

Umeås nettokostnad för allmän fritidsverksamhet har varit högre än större stad under perioden 2020–2024, som mest hade Umeå 50% högre nettokostnad (år 2023 då Umeå anordnade SM-veckan vars kostnader bokfördes som allmän fritidsverksamhet). Mellan åren 2020–2024 har Umeå höjt nettokostnaden för allmän fritidsverksamhet med 19%. Motsvarande ökning för större stad är endast 10%.

I Umeå kommuns kostnader för allmän fritidsverksamhet ingår tex personalkostnader för föreningsbyrå/stab, all utbetalning av föreningsstöd samt vissa övergripande poster så som utbildning och marknadsföring.

Att jämföra nettokostnaden med andra kommuner är även i detta fall svårt då uppgifterna i Kolada inte visar nog mycket information, tex hur kommunerna är organiserade och struktur gällande föreningsstöd. I Umeå betalar föreningar subventionerad taxa för att nyttja anläggningarna och samtidigt kan de söka aktivitetsstöd som för år 2024 uppgick till 14 kr/deltagare och tillfälle. Vissa andra kommuner har i stället 0-taxa, vilket innebär att föreningar nyttjar anläggningarna gratis, men då är också aktivitetsstödet lägre. Exempelvis har Luleå kommun 0-taxa och ett aktivitetsstöd på 5 kr/deltagare och tillfälle (år 2024). Detta innebär att Umeå har högre intäkter, men samtidigt högre kostnad för aktivitetsstöd.

Summering

Umeå kommuns nettokostnad per invånare för fritidsverksamhet har varit högre än större stad senaste 5 åren, dock har den procentuella avvikelsen mellan Umeå och större stad minskat en aning.

Att göra en korrekt jämförelse av nettokostnaden för fritidsverksamhet mellan Umeå kommun och gruppen större stad är svår, kostnader beror som tidigare nämnts i rapporten, på hur kommunerna är organiserade, vad som ingår i fritidsverksamheten, om anläggningar redovisas i kommunen eller i bolag, struktur för föreningsstöd osv.

Ett kallare klimat kan vara en orsak till högre nettokostnad, bl a ställs krav från elitidrottsförbund på säsongslängder, vilket tex kan innebära att konstgräsplaner behöver värmas upp tidig vår/sen höst till höga kostnader. Med ett kallare klimat kommer också ett ökat behov av inomhusanläggningar. En annan faktor som kan påverka nettokostnaden är avstånd till andra kommuner. Långa avstånd ger inte samma möjlighet att nyttja andra kommuners anläggningar, behovet ökar då att bygga egna kostsamma anläggningar.

Tjänsteskrivelse

2025-09-10

Fritidsnämnden

Diariennr: FN-2025/00004

Anmälningssärenden/delegationsbeslut september 2025

Förslag till beslut

Fritidsnämnden beslutar

att godkänna redovisningen av delegationsbeslut och anmälningssärenden för september 2025.

Ärendebeskrivning

Delegationsbeslut

Föreningsbyrå

Anmälningssärenden september, dnr: FN-2025/00004-23

Anmälningssärenden

Allmänna ärenden

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskotts (KSNAU) beslut 2025-08-19 § 237, "Ansökan till utvecklingsanslaget social hållbarhet – juli 2025", dnr: FN-2025/00033-2

Kommunfullmäktiges (KF) beslut 2025-08-25 § 152, "Plan för digital omställning 2025-2028", dnr: FN-2024/00057-4

KF beslut 2025-08-25 § 154, "Revidering av riktlinje för styrning och uppföljning av privata utförare", dnr: FN-2025/00002-185

Kommunrevisionen mars 2025, Revisionsrapport "Grundläggande granskning 2024", dnr: FN-2024/00041-6

Förvaltningsrätten i Umeå, Beslut 2025-08-27 Mål nr 1127-25, FN-2025-00002-184

Beredningsansvariga

Elisabeth Anttu, nämndsekreterare

Stefan Hildingsson
Fritidsdirektör

Elisabeth Anttu
Nämndsekreterare

Anmälningsärenden Fritidsnämnden (2025-09-24)

Lotteriärenden

Följande föreningar har beviljats registrering av lotteri enligt enligt 6 kap. 9 § Spellagen:

- Sandviks IK för perioden 2025-08-12 – 2030-08-11
- Röbbäcks If för perioden 2025-08-22 – 2030-08-21

Handläggare:	Fardeen Ahmadi
Sökande:	Gimonäs Umeå Idrottsförening
Arrangemang:	Streetfotboll 2025
Bidragsform:	Utvecklingsstöd folkhälsa och anläggningar
Ärendenr i Rbok:	196179
Datum:	Sommar 2025
Sökt belopp:	15 000 kr
Beviljat belopp:	0 kr
Motivering till beslut:	Avslag. Föreningen har innan sommaren hänvisats till att söka UVTS-stöd för denna satsning. Därmed har föreningen inkommit med en ny ansökan under det stödet som hanterats och beviljats.

Handläggare:	Fardeen Ahmadi
Sökande:	Röda Korset Umeåkretsen
Arrangemang:	Funktionell styrketräning för våldsutsatta kvinnor
Bidragsform:	Utvecklingsstöd rättigheter och samhällsnytta
Ärendenr i Rbok:	200446

Datum:	HT 2025 (augusti till december)
Sökt belopp:	16 000 kr
Beviljat belopp:	16 000 kr
Motivering till beslut:	Föreningen kommer under hösten att erbjuda våldsutsatta kvinnor gratis styrketräning i grupp. Insatsen syftar till att stärka återhämtning och egenmakt för kvinnor som utsatts för våld. Detta genom kroppslig aktivitet, gemenskap och tillgång till trygg träning.

Handläggare:	Fardeen Ahmadi
Sökande:	Umeå Biljardklubb
Arrangemang:	Kvällsbiljard
Bidragsform:	UVTS-stöd
Ärendenr i Rbok:	202231
Datum:	September 2025 – januari 2026
Sökt belopp:	24 000 kr
Beviljat belopp:	24 000 kr
Motivering till beslut:	Föreningen kommer under höstterminen att ha extra öppet till kl. 23:00 på helgkvällar. Projektet har drivits under vårterminen med goda resultat och detta blir då en fortsättning. Det primära målet är att även i höst erbjuda målgruppen en drog- och alkoholfri trygg plats att vistas i, där det finns vuxna och där de känner sig välkomna. Detta för att skapa ett sammanhang där de kan spendera sin tid på ett mer meningsfullt sätt. Det sekundära målet är att väcka ett långsiktigt intresse för biljard hos deltagarna, med ambitionen att de ska bli aktiva medlemmar i Umeå Biljardklubb, regelbundet delta i träning samt på sikt börja tävla på en mer seriös nivå.

Handläggare:	Fardeen Ahmadi
---------------------	----------------

Sökande:	Röda Korset Umeåkretsen
Arrangemang:	Yoga för våldsutsatta kvinnor
Bidragsform:	Utvecklingsstöd rättigheter och samhällsnytta
Ärendenr i Rbok:	200448
Datum:	Augusti – december 2025
Sökt belopp:	30 000 kr
Beviljat belopp:	30 000 kr
Motivering till beslut:	Föreningen kommer att erbjuda gratis yoga för våldsutsatta kvinnor en gång i veckan under höstterminen 2025. Yogan leds av trauma informerad yogalärare och anpassas efter varje deltagares behov. Fokus ligger på återhämtning, trygghet, kroppslig närvaro och gemenskap.

Handläggare:	Fardeen Ahmadi
Sökande:	EFS Sävar
Arrangemang:	Mitt i veckan
Bidragsform:	Utvecklingsstöd folkhälsa och anläggningar
Ärendenr i Rbok:	200620
Datum:	September – december 2025
Sökt belopp:	13 000 kr
Beviljat belopp:	7 900 kr
Motivering till beslut:	Träff- och mötesplats för daglediga och pensionärer med olika aktiviteter. Program och upplägg bygger på intressanta föredrag/information från gäsföreläsare. Öppet för alla inom den målgruppen. Aktiviteten har blivit till en trivsamt mötesplats för samtal och gemenskap.

Handläggare:	Stefan Myrén
Sökande:	Hörselskadades Förening i Umeå

Arrangemang:	Hörselveckan v 42
Bidragsform:	Utvecklingsstöd rättigheter och samhällsnytta
Ärendenr i Rbok:	198753
Datum:	Vecka 42
Sökt belopp:	12 500 kr
Beviljat belopp:	9 500 kr
Motivering till beslut:	Hörselveckan är en vecka där HRF lokalt och nationellt uppmärksammar hörselskadade och väcker opinion för ett hörselsmart samhälle där alla hörselskadade kan leda i full delaktighet och jämlikhet.

Handläggare:	Stefan Myrén
Sökande:	Personskadeförbundet RTP
Arrangemang:	Vattengymnastik
Bidragsform:	Utvecklingsstöd rättigheter och samhällsnytta
Ärendenr i Rbok:	200596
Datum:	September, oktober och november 2025
Sökt belopp:	9 225 kr
Beviljat belopp:	9 225 kr
Motivering till beslut:	Föreningen har fått tillgång till NUS Terapibad en gång i veckan under hösten. Detta som tillägg till den tid varannan vecka som föreningen tilldelats som ersättning i samband med ombyggnad av Hemgårdens bad.

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-08-19

§ 237

Diariennr: KS-2023/00425

Ansökan till utvecklingsanslaget social hållbarhet - juli 2025**Beslut****Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar**

att fritidsnämnden beviljas 880 000 kronor ur utvecklingsanslaget för social hållbarhet för projektet *Utveckla ungdomsdemokrati i Umeå kommun.*

Reservation: Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M)

Ärendebeskrivning

En ansökan till utvecklingsanslaget för social hållbarhet har inkommit under juli månad:

Projektet vill kraftsamla för att öka ungdomars delaktighet genom att undersöka och utveckla arbetssätt som stödjer Umeås vision om hållbarhet och tillväxt, undersöka möjliga vägar för en kommungemensam struktur som stimulerar samverkan mellan förvaltningar (tilläggsuppdrag 2023:2), fortsätta utveckla former och strukturer för att nå ungdomar i samhällsviktiga frågor, öka motivationen till engagemang hos unga, samt underlätta kontaktvägar mellan ungdomar och politiker/tjänstepersoner, ta fram ett förslag på fortsatt arbete framåt, samt inventera möjligheter och förutsättningar om att bli Europas ungdomshuvudstad 2029.

Ansökan uppgår till 880 000 kronor, vilket är högre än kriteriernas maxbelopp på 500 000 kronor för projekt som pågår i upp till ett år. Då utvecklingsanslaget avvecklas vid årsskiftet bedömer förvaltningen dock att ansökan är väl underbyggd och att projektet har goda möjligheter att genomföras och få hållbara resultat då det syftar till att växla upp redan

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun**Protokollsutdrag**

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-08-19

pågående initiativ. Med anledning av detta föreslår förvaltningen att bevilja projektets ansökta budget i sin helhet.

Utöver detta bedömer förvaltningen att ansökan uppfyller tillräckligt många av de övriga kriterier som utgör prioriteringsunderlag för bedömning av ansökningar:

Kriterier	Projekt
Bidrar till ökad utvecklingsförmåga och innovationshöjd	Ja
Växlar upp projektets budget via externa finansieringskällor	Ja
Medfinansieras av ansvarig nämnd	-
Har förutsättningar att ge bestående resultat, och ger möjlighet till överföring av metoder, lärdomar och/eller resultat till andra verksamheter	Ja
Bedrivs i samarbete/partnerskap mellan kommunens förvaltningar och bolag, akademi, offentliga aktörer, det lokala och regionala näringslivet och/eller föreningsliv och civilsamhälle	Ja
Bidrar till den nya inriktningen för Umeå växer tryggt och säkert, dvs riktat förebyggande arbete och unga i risk	JA

Beslutsunderlag

Ungdomsdemokrati – ansökan

Ungdomsdemokrati - budget

Beredningsansvariga

Annika Dalén, utvecklingsstrateg

Cecilia Ravry, utvecklingsstrateg

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning**Yrkanden****Anders Ågren (M)** - Avslag till tjänsteskrivelsens förslag**Hans Lindberg (S)** – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag**Propositionsordning som godkänns**

Ordföranden finner att det finns två förslag till beslut. Ordförande ställer bifall mot avslag av tjänsteskrivelsens förslag. Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar att bifalla tjänsteskrivelsens förslag.

Reservation

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2025-08-19

Anders Ågren (M) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till eget yrkande.

Beslutet ska skickas till

karolina.hoerstedt@umea.se

stefan.hildingsson@umea.se

sofia.westin@umea.se

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-08-25

§ 152

Diariennr: KS-2024/01116

Plan för digital omställning 2025-2028

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa *Plan för digital omställning för Umeå kommun enligt bilaga.*

Reservation

Davis Kaza, för Arbetarpartiet reserverar sig mot beslutet att anta plan för digital omställning till förmån för eget återremissyrkande.

Ärendebeskrivning

Tekniska nämnden har 2025-05-27 överlämnat plan för digital omställning till kommunfullmäktige för fastställande.

Kommunfullmäktige beslutade i april 2024 att kommunens befintliga IT-strategi och e-servicestrategi skulle revideras. Under perioden maj till november genomförde Digital omställning och IT, med stöd av Styrning och samordning inom stadsledningskontoret, en genomlysning med fokus på vilken styrning som behöver upprättas för kommunens arbete med digital omställning. Det resulterade i framtagande av en remissversion av en kommunövergripande plan för digital omställning.

Tekniska nämnden skickade den 19 december 2024 ut förslaget till plan för digital omställning på remiss för att inhämta yttranden från nämnder och koncernbolag. Tio nämnder och jämställdhetsutskottet inkom med yttranden.

Merparten av nämnderna ställer sig positiva till planen och framhåller bland annat dess fokus och ambitioner kring gemensam strategisk riktning, fokus på grundläggande förutsättningar, prioritering och

kraftsamling inom relevanta områden samt samverkan och gemensamma ansatser för att öka omställningstakten med stöd av digitalisering.

Totalt inkom cirka 100 förslag och synpunkter på remissversionens innehåll. Synpunkter på att planens detaljeringsnivå var för hög inkom från flera nämnder, liksom behovet att tydliggöra hur fördelning av roller och ansvar kopplat till digital omställning ska ske. Det inkom även inspel kring behov av att förtydliga hur digitaliseringen bidrar till att lösa kommunens utmaningar genom de inriktningar och områden som finns i planen.

För att skapa en bred förståelse kring kommunens digitaliseringsarbete och digitaliseringens roll i omställningsarbetet behöver planens innehåll och syfte även kommuniceras via andra kanaler och strukturer efter att den är fastställd, exempelvis via kommunens intranät.

Bilaga 1 utgör förslag till plan för digital omställning som kommunfullmäktige föreslås fastställa. I bilaga 2 redovisas inkomna remissyttranden samt hur dessa omhändertagits. Bilaga 3 innehåller protokollsutdrag och fullständiga yttranden från nämnder och utskott.

Beslutsunderlag

Bilaga 1 – Plan för digital omställning.

Bilaga 2 – Sammanställning och omhändertagande av remissyttranden avseende plan för digital omställning.

Bilaga 3 – Sammanställning av samtliga nämnders och utskotts protokollsutdrag och yttranden.

Tekniska nämndens protokoll 2025-05-27, § 52.

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Kommunfullmäktiges beslutsordning

Följande yttrar sig: Christina Bernhardsson, Davis Kaza, Fredrik Rönn, Anders Sellström, Patrik Brännberg, Lars Nilsson och Arvid Lundberg.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-08-25

Yrkanden

Christina Bernhardsson (S), Fredrik Rönn (C), Lars Nilsson (SD), Arvid Lundberg (MP) och Bore Sköld (V) – Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Davis Kaza (AP) – I första hand återremiss

1. Digitaliseringen och införandet av digitala verktyg måste ske i samråd med personalen. Detta för att de digitala verktygen ska bli verktyg som underlättar och effektiviserar arbetet och inte irritationsmoment som försvårar arbetet.
2. Dokumentet måste tydligt beskriva vilken information som samlas in och vilken som inte ska samlas in samt beskriva hur informationen ska användas och inte användas.
3. Det måste bli tydligare hur den personliga integriteten för kommunens anställda och medborgare ska skyddas.
4. Dokumentet måste ha uttryckliga formuleringar om att personal inte ska utsättas för övervakning.

I andra hand avslag till kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning som godkänns

Ärendet ska avgöras idag *mot* att ärendet ska återremitteras.

Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar att ärendet ska avgöras idag.

Bifall mot avslag till kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Reservation

Davis Kaza, för Arbetarpartiet reserverar sig mot beslutet att anta plan för digital omställning till förmån för eget återremissyrkande.

Beslutet och planen ska skickas till

Nämnder och bolag

Kommunövergripande

Plan för digital omställning 2025-2028

Beslutad av:
Kommunfullmäktige

Diarienummer:
KS-2024/01116

Datum och paragraf för beslutet:
2025-08-25, § 152

Dokumenttyp:
Plan

Giltighetstid:
2025-2028

Dokumentansvarig nämnd:
Tekniska nämnden

Inledning

Bakgrund

Umeå kommun befinner sig liksom andra offentliga aktörer i en situation med stora utmaningar. Demografisk utveckling, kompetensförsörjning samt nya och ökade krav från invånare gör att kommunen behöver kunna leverera mer välfärd till fler utan att resurserna ökar. Samtidigt skapar externa faktorer såsom klimatförändringar och omvärldsläge nya förutsättningar som behöver beaktas.

Digitaliseringen anses vara den viktigaste möjliggöraren för att möta dessa utmaningar.

Förutom att utmaningar och omvärldsfaktorer påverkar verksamheternas förmåga att tillhandahålla välfärdstjänster, inverkar de även på kommunens möjligheter att genomföra och utveckla sitt digitaliseringsarbete.

Den demografiska utvecklingen medför exempelvis lägre tillgång till arbetskraft vilket ökar konkurrensen om specialiserad nödvändig digitaliseringskompetens. Invånarnas digitala vardag med sammanhållna användarupplevelser och individanpassade tjänster ökar förväntningarna på kommunens leveranser och tjänsteutbud. Det medför att behov och förväntningar behöver kunna tillgodoses i snabbare takt än tidigare vilket ställer stora krav på kommunens förmåga att integrera tjänster och information till en tydlig och trovärdig helhet. Samtidigt medför den snabba teknikutvecklingen att möjligheterna att möta dessa behov och utmaningar uppstår i snabbare takt än tidigare.

Det försämrade säkerhetsläget innebär en ökad hotbild som ställer högre krav på säkerhet och förmåga att motstå störningar, och klimatförändringarna kräver att vi som kommun tar ansvar för att motverka negativa effekter genom att aktivt minska vårt klimatavtryck och främja en hållbar utveckling.

Sammanfattningsvis behöver kommunen stärka sin styrning och samordning av digitalisering för att skapa gemensamma förutsättningar för att ställa om på ett hållbart sätt med fokus på helhet.

Plan för digital omställning är upprättad av tekniska nämnden och beslutad av kommunfullmäktige.

Syfte

Planen skapar kommungemensamma, grundläggande förutsättningar för digital omställning så att kommunen ska kunna ställa om med hjälp av digitalisering, genom att:

- Sätta riktning och skapa långsiktighet
- Vara styrande vid beslut och prioriteringar
- Skapa samsyn och gemensam förståelse för prioriteringar
- Vara ett stöd för nämnder och verksamhet i planering och omställning

Omfattning

Plan för digital omställning är styrande för kommunens nämnder och förvaltningar.

Planen är styrande för de helägda kommunala bolagen när de använder och ansluter till kommunens digitala infrastruktur och kommungemensamma digitala lösningar, samt när de agerar som leverantör till kommunen.

I det koncernövergripande digitaliseringsarbetet ska planen särskilt beaktas när samverkan mellan nämnder och bolag är en förutsättning för att leverera sammanhållna tjänster och processer till invånare, kunder och andra aktörer. Det gäller exempelvis samverkan kring tekniska lösningar och användning av data

Initialt kommer planen ha stort fokus på att etablera grundläggande förutsättningar för digital omställning som är nödvändiga för hela eller stora delar av kommunens verksamheter. Huvudansvaret åligger tekniska nämnden och kommunstyrelsen, men arbetet ska ske i bred och nära samverkan med nämnder, förvaltningar och bolag.

Allt eftersom dessa grundläggande förutsättningar etableras kommer planens fokus att riktas mot åtgärder och initiativ som ger direkt nytta för invånare och verksamheter.

Figur 1: Schematisk bild över kommunens gemensamma genomförande av digital

Begrepp och definitioner

På umea.se/digitalomstallning förklaras facktermer som förekommer i planen.

Övergripande mål

Den digitala omställningen ska bidra till att nämnder och bolag kan tillgodose sina grunduppdrag och nå egna och kommunövergripande mål och att kommunens resurser används effektivt. Digitaliseringen ska skapa förutsättningar för en attraktiv och hållbar välfärd med fokus på värdeskapande för kommunens invånare, företag, besökare och andra aktörer.

Strategiska inriktningar och prioriterade områden

Planen innehåller sex strategiska inriktningar som beskriver den utveckling som Umeå kommun behöver göra för att kunna ställa om med hjälp av digitalisering.

Figur 2: Planens sex strategiska inriktningar och tillhörande prioriterade områden.

Till varje inriktning har ett antal kritiska områden identifierats. Genom att utveckla dessa prioriterade områden skapas goda förutsättningar för att digitaliseringen ska kunna bidra till att möta kommunens utmaningar.

Inriktning 1. Digitaliseringen skapar nytta för invånarna i högre utsträckning

I takt med att digitaliseringen blir en allt naturligare del av invånarnas vardag ökar också förväntningarna på kommunens digitala tjänster och utbud. Rätt använd bidrar digitaliseringen till att stärka det sociala kontraktet mellan invånarna och kommunen vilket också främjar demokratin. Kommunens digitaliseringsarbete ska bedrivas med ett helhetsperspektiv på invånarna och samhället och underlätta hanteringen av dess rättigheter och skyldigheter. För att främja inkludering och tillgänglighet behöver kommunen beakta riskerna med digitalt utanförskap i allt digitaliseringsarbete.

Prioriterade områden:

Invånarfokus - Kommunen ska utveckla ett systematiskt arbetssätt som främjar delaktighet och transparens i digitaliseringsarbetet. Målgruppernas behov och förutsättningar ska vara i centrum och jämställdhet, jämlikhet och hållbarhet ska beaktas ur alla perspektiv.

Sammanhållen digital service - Kommunen ska aktivt verka för att data, processer och tjänster ska samverka med varandra i ett digitalt ekosystem - inom kommunen, med civilsamhället och med privata och andra offentliga aktörer. Kommunen ska följa och tillämpa nationella lösningar och standarder för teknik, data och verksamhetsprocesser.

Inriktning 2. Digitaliseringen bidrar till en bättre användning av kommunens resurser

Den demografiska utvecklingen gör att fler behöver ta del av välfärdens tjänster samtidigt som skatteintäkter och tillgänglig arbetskraft inte ökar i samma utsträckning. Kommunens resurser behöver användas till det som skapar mest värde för de vi finns till för.

Digitaliseringen ska bidra till bättre beslutsunderlag, automatiserade processer och arbetssätt och en attraktivare arbetsmiljö med färre manuella och tidskrävande moment. En bred digitalisering möjliggör också användandet av avancerade teknologier såsom AI vilket gör kommunen mer effektiv och anpassningsbar till framtidens utmaningar.

Parallellt med att optimera befintliga arbetssätt behöver dessa också utmanas. Den systematiska verksamhetsutvecklingen behöver balanseras med innovativa arbetssätt som öppnar upp för helt nya sätt för hur välfärd kan levereras.

Prioriterade områden:

Intelligent automation - Kommunen ska utveckla ett systematiskt arbetssätt för att identifiera processer att automatisera, öka förmågan att anpassa verksamhet och medarbetare till de förändringar som automatiseringen innebär, samt skapa rätt tekniska förutsättningar.

Datadriven organisation - Kommunen ska utveckla förmågan att systematiskt samla, kombinera och använda data och analytiska insikter för att fatta beslut, uppnå verksamhetsmål och driva innovation. Parallellt behöver det skapas en kultur där data och analys blir en central del av verksamhetsutveckling och leverans.

AI - Kommunen ska öka kompetens, förståelse och förmåga kring hur AI kan bidra till att uppnå verksamhetsmål, effektivisera arbetsuppgifter samt främja verksamhetsutveckling och innovation. Riktlinjer för användning och teknisk förmåga ska upprättas.

Inriktning 3. En effektivare styrning och samordning inom digitaliseringsområdet

Digitaliseringen ses som den viktigaste möjliggöraren för att lösa de utmaningar som kommunen har. Trots detta uppnås inte de potentiella nyttorna med digitaliseringen i tillräcklig takt. Kommunens organisering bidrar till att digitalisering ofta sker i silos och att det långsiktiga kommunövergripande digitaliseringsarbetet därmed blir eftersatt.

Kommunen behöver etablera en effektiv styrning och samordning inom digitaliseringsområdet som gör att kompetenser, information, processer och teknik samverkar för att uppnå största möjliga värde för kommunens verksamheter, invånare och andra aktörer. Styrningen ska vara integrerad i kommunens övergripande styrmodell. Digitaliseringsarbetet ska ske i samverkan med relevanta aktörer i de fall det skapar mervärde för invånare, kommunens verksamheter och samhället.

Prioriterade områden:

En sammanhållen styrning - Kommunen ska tydliggöra roll- och ansvarsfördelningen för digital omställning och vid behov revidera reglementen och ägardirektiv. Principer för finansiering och prioritering ska upprättas för att möjliggöra att medel nyttjas effektivt och till det som skapar önskat värde. Strukturer ska etableras för det långsiktiga och kommunövergripande digitaliseringsarbetet, inklusive nödvändiga styrdokument.

Ändamålsenliga arbetssätt - Kommunen ska tillämpa tvärfunktionella, organisationsöverskridande arbetssätt inom ramen för en kommungemensam

samverkansmodell för digitalisering. Arbetsformerna ska sätta verksamheternas och invånarnas behov i centrum och inte begränsas av etablerade linjestrukturer. God kunskap om målgrupperna samt bred kompetens inom relevanta expertområden för digital omställning ska säkerställa att både kortsiktiga och långsiktiga effekter uppnås.

Effekthemtagning och uppföljning - Kommunen ska utveckla och tillämpa metoder för att kontinuerligt följa hur digitaliseringen bidrar till verksamheternas mål och värdeskapande för invånare och andra aktörer. Insikterna ska bidra till att rätt digitala tjänster och lösningar med rätt kvalitet tillhandahålls.

Inriktning 4. En mer robust och säker digitalisering

En ökad digitalisering innebär större sårbarheter, samtidigt som hotbilden mot kommunen ökar på grund av ett försämrat säkerhetsläge.

Genom att utveckla en robust och säker digitalisering, som ger förutsättningar att upprätthålla verksamheter vid störningar eller avbrott, bibehåller kommunen förtroendet för verksamheterna och hjälper dem att nå sina mål. Säkerhetsåtgärder behöver vara proportionerliga och balanserade mot andra risker för att skydda information och samtidigt möjliggöra effektiv användning av digitala lösningar.

Prioriterade områden:

Informationssäkerhet - Kommunen ska etablera en säkerhetskultur som genomsyrar hela organisationen. Informationssäkerhetsarbetet ska grundas på en kommungemensam informationsarkitektur. Ett systematiskt och riskbaserat arbetssätt ska säkerställa ett adekvat skydd för verksamhetsinformation och att lagar och regelverk efterlevs, samt en balans mellan säkerhet och användbarhet.

Cybersäkerhet - Kommunen ska säkerställa ett systematiskt cybersäkerhetsarbete för att minska risker mot kommunens tekniska miljö. Fokus ska ligga på att identifiera sårbarheter, höja kompetens och implementera robusta säkerhetsåtgärder.

Optimerad teknisk miljö - Kommunen ska samla och standardisera infrastruktur, digitala plattformar och informationssystem för att effektivt kunna underhålla, säkra och utveckla den tekniska miljön i takt med att behov, krav och förutsättningar förändras.

Arkitektur - Kommunen ska etablera arkitekturprinciper som beaktar hur processer, information och teknik samspelar för att bidra till maximal nytta för verksamheter och invånare och andra aktörer. Arkitektur ska bidra till att digitalisering sker med fokus på helhet och långsiktighet.

Inriktning 5. Data används i högre grad som en strategisk tillgång

En ökad användning av data och information bidrar till en bättre förståelse för användares och invånares beteenden, behov och preferenser. Detta skapar underlag för mer välgrundade beslut, möjliggör styrning och anpassningar av verksamheter samt ger möjlighet att förutse framtida trender. Tillgång till relevant och kvalitetssäkrad data är också en förutsättning för att kunna öka nyttiggörandet av exempelvis automation och AI. All användning av data ska ske ansvarsfullt etiskt, och med respekt för individens integritet.

Prioriterade områden:

Strategi och målbild - Kommunen ska upprätta relevant styrning för att möjliggöra värdeskapande genom data.

Informationsförvaltning - Kommunen ska etablera och tillämpa gemensamma metoder och verktyg för informationsförvaltning som ett led i att förenkla datadrivet samarbete inom hela kommunkoncernen. Systematik och struktur ska stödja informationsägarna i deras uppdrag att säkerställa att informationen är tillgänglig, säker, samt juridiskt och kvalitetsmässigt korrekt.

Teknisk infrastruktur och analysförmåga - Kommunen ska tillhandahålla moderna och ändamålsenliga tekniska lösningar för insamling, lagring, tillgängliggörande, analys, och visualisering av data. Förmåga för processautomation och optimering ska skapas i såväl interna som koncernövergripande processer, samt i interaktion med invånare.

Inriktning 6. Ökade kunskaper, förståelse och färdigheter för digitaliseringens möjligheter

För att effektivisera och modernisera kommunens verksamheter med stöd av digitalisering behöver chefer, ledare och medarbetare ha förståelse för digitaliseringens roll i omställningen. För att nå önskade effekter krävs också kunskap och färdigheter kring de förutsättningar som behöver finnas på plats. Kommunens förmåga till omställning och förändring med stöd av digitalisering kommer att vara avgörande för att hantera de utmaningar som kommunen har.

Prioriterade områden:

Ökad digital kompetens - Kommunen ska öka medarbetarnas förståelse för hur digitalisering kan effektivisera och utveckla verksamheten. Medarbetare ska enkelt kunna ta till sig rätt

digitala kompetens för sitt arbete. Förutsättningar för organisatoriskt lärande ska stärkas liksom strukturer för att säkerställa tillgång till digital kompetens på lång sikt.

Ökad digital mognad - Kommunen ska främja en kultur som driver omställning och tillåter systematiska utforskande arbetssätt, trots osäkerhet om önskat utfall kommer att uppnås. Förmågan att förstå och agera på förändringar i omvärlden ska stärkas.

Genomförande av planen

Tekniska nämnden är huvudansvarig för genomförande och uppföljning av planen för digital omställning. Arbetet sker i sker i bred och nära samverkan med nämnder, förvaltningar och bolag. Planen ska vara utgångspunkt för nämndernas planering och genomförande av digital omställning. Nämnderna ska upparbeta nödvändig styrning och uppföljning för planens genomförande inom sitt verksamhetsområde.

Nämnderna ansvarar också för att frigöra de medel och resurser som krävs för att åstadkomma förflyttningar i enlighet med planen. Större förflyttningar som inte kan finansieras inom befintliga ramar ska hanteras i ordinarie budget- och planeringsprocess. Umeå kommuns riktlinje för god ekonomisk hushållning ska följas.

Tekniska nämnden ansvarar för att, tillsammans med övriga nämnder och förvaltningar, upprätta och koordinera en handlingsplan som konkretiserar hur genomförandet av planen för digital omställning ska ske. Om nämnd fattar beslut om egen handlingsplan för digitalisering bör den utgå från denna kommunövergripande plan för digital omställning.

Tekniska nämnden samverkar med nämnder och förvaltningar för att planera, genomföra och följa upp insatser inom handlingsplanen. Insatserna genomförs i etablerade samverkansstrukturer för digitalisering. Tekniska nämnden kommer att samordna insatser och aktiviteter där flera nämnder och bolag berörs.

Uppföljning

Skriftlig återrapport sker till tekniska nämnden och kommunstyrelsen i slutet av varje verksamhetsår. Planen utvärderas årligen.

Relaterade styrdokument

Fastställda

Riktlinjer för planerings- och budgetprocess

Policy för informationsförvaltning

Informationssäkerhetspolicy

Riktlinjer för informationssäkerhet

Handlingsplan för digital omställning (under framtagande)

Upphävda

IT-strategi (KF 2017) och Strategi för E-service (KF 2017) upphävs i och med antagande av planen.

Umeå kommuns planering avseende digital omställning under perioden 2025–2028

Inriktningen för arbetet under perioden utgår från det behov av omställning med stöd av digitalisering som kommunen står inför för att kunna uppnå vision, grunduppdrag, inriktning för omställning samt inriktningsmål och program.

Strategisk inriktning	Område	Planering ¹	Ansvar ²	Uppföljning ³
1. Digitaliserings skapar nytta för invånarna i högre utsträckning	Invånarfokus	Utveckla systematiskt arbetssätt som främjar delaktighet och transparens i digitaliseringsarbetet.	TN tillsammans med respektive nämnd	Metoder och arbetssätt är upprättade och tillämpas.
	Sammanhållen digital service	Upprätta strukturer för hur data, processer och tjänster samverkar i sammanhållna digitala tjänster med invånare och andra relevanta aktörer i centrum.	TN tillsammans med respektive nämnd	Strukturer är upprättade och tillämpas.
2. Digitaliseringen bidrar till en bättre användning av kommunens resurser	Intelligent automation	Utveckla förmåga till automation genom systematiska arbetssätt, stöd för verksamhetsanpassning och teknik.	TN	Systematiska arbetssätt, stöd till verksamheter samt tekniska förutsättningar är etablerade.
	Datadriven organisation	Utveckla förmåga att systematiskt använda data och analytiska insikter för att fatta beslut, uppnå verksamhetsmål och driva innovation.	TN och KS tillsammans med respektive nämnd	Förmåga kring nyttiggörande av data är stärkt.
	Artificiell Intelligens, AI	Skapa förståelse och förmåga för hur AI kan bidra till att uppnå verksamhetsmål.	TN tillsammans med respektive nämnd	Stärkt förmåga för hur AI kan bidra till att uppnå verksamhetsmål.

¹ De åtgärder på övergripande nivå som behöver genomföras inom aktuellt område.

² Den eller de nämnder och bolag som är huvudansvariga för att åtgärder sker för att uppnå önskad förflyttning.

³ Den förflyttning som förväntas ske under planperioden och som ska följas upp.

Strategisk inriktning	Område	Planering ¹	Ansvar ²	Uppföljning ³
3. En effektivare styrning och samordning inom digitaliseringsområdet	En sammanhållen styrning	Tydliggöra ansvarsfördelning för digital omställning och vid behov revidera nämndreglementen och ägarstyrning så att de uttrycker nämnders och bolags ansvar och mandat.	TN och KS	Reglementen och ägardirektiv är reviderade.
		Etablera struktur och arbetssätt för kommunövergripande styrning av digitaliseringsarbete med tillhörande principer och styrdokument.	TN	Struktur och styrning är etablerad och efterlevs och relevanta styrdokument är upprättade.
	Ändamålsenliga arbetssätt	Etablera, utveckla och tillämpa tvärfunktionella, organisationsöverskridande arbetssätt inom ramen för samverkansmodell för digitalisering.	TN tillsammans med respektive nämnd	Samverkansmodell för digitalisering är etablerad och tillämpas inom samtliga verksamheter.
	Effekthemtagning och uppföljning	Utveckla och tillämpa metoder för att kontinuerligt följa hur digitaliseringen bidrar till verksamheternas mål.	TN tillsammans med respektive nämnd	Metoder för effekthemtagning och uppföljning är upprättade och tillämpas.
4. En mer robust och säker digitalisering	Informationssäkerhet	Steg 1: Säkerställa att det finns kommungemensamma metoder och arbetssätt för att systematiskt kartlägga, klassa och riskhantera information i en kommungemensam verksamhetsorienterad struktur.	KS	Metoder och arbetssätt för att systematiskt kartlägga, klassa och riskhantera information i en kommungemensam verksamhetsorienterad struktur är etablerade.
		Steg 2: Säkerställa att nämnden har förmåga och arbetar med kartläggning, klassning och riskhantering av nämndens information.	Respektive nämnd	Samtliga nämnder har förmåga och arbetar med kartläggning, klassning och riskhantering av information.
	Cybersäkerhet	Implementera robusta säkerhetsåtgärder och systematiskt arbetssätt för att identifiera och åtgärda sårbarheter som kan utnyttjas av hotaktör.	TN	Systematiskt arbete med att identifiera sårbarheter som kan utnyttjas av hotaktör är upprättat.
	Optimerad teknisk miljö	Samla och standardisera infrastruktur, digitala plattformar och informationssystem för att effektivt kunna underhålla, säkra och utveckla den tekniska miljön.	TN	Kontinuerligt rapportera status avseende robusthet utifrån konsolidering och redundans.

Strategisk inriktning	Område	Planering ¹	Ansvar ²	Uppföljning ³
	Arkitektur	Etablera styrning och målbild inom arkitekturområdet som främjar att digitalisering sker med fokus på långsiktighet, helhet och robusthet.	TN	Arkitekturprinciper och kravbibliotek med fokus på långsiktighet, helhet och robusthet är etablerade.
5. Data används i högre grad som en strategisk tillgång	Strategi och målbild	Upprätta relevant styrning för att möjliggöra värdeskapande genom data.	TN och KS	Relevant styrning för värdeskapande genom data är upprättad.
	Informationsförvaltning	Steg 1: Säkerställa att det finns kommungemensamma metoder och arbetssätt för att stödja informationsägarna i deras uppdrag.	KS	Kommungemensamma metoder och arbetssätt för informationsförvaltning är upprättade.
		Steg2: Säkerställa att nämnden eller bolaget har förmåga och arbetar med att göra sin information tillgänglig, säker, samt juridiskt och kvalitetsmässigt korrekt.	Respektive nämnd och bolag	Samtliga nämnder och bolag har förmåga och arbetar med att göra sin information tillgänglig, säker, samt juridiskt och kvalitetsmässigt korrekt.
	Teknisk infrastruktur och analysförmåga	Etablera modern och skalbar teknisk infrastruktur för att effektivt samla in, tillgängliggöra och analysera data.	TN	En modern och skalbar teknisk infrastruktur är etablerad.
		Etablera analysförmåga kring användning av data i kommunens verksamheter.	TN och KS tillsammans med respektive nämnd	Produkter, tjänster och stöd för ökad analysförmåga är etablerat och tillämpas.
6. Ökade kunskaper, förståelse och färdigheter för digitaliseringens möjligheter	Ökad digital kompetens	Öka förståelsen hos medarbetare för hur digitaliseringen kan utveckla verksamheten, samt göra det enkelt att utveckla rätt färdigheter för digital omställning.	TN och KS	Kompetensplan för olika yrkesroller är upprättad och fastställd, kompetenshöjande insatser genomförs löpande.
	Ökad digital mognad	Främja en kultur som driver omställning och utforskande arbetssätt. Utveckla systematik för omvärldsbevakning.	TN och KS	Kultur och förutsättningar för omställning och utforskande arbetssätt har stärkts. Systematik för omvärldsbevakning är etablerad.

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-08-25

§ 154

Diariennr: KS-2024/01109

Revidering av riktlinje för styrning och uppföljning av privata utförare

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa riktlinje för styrning och uppföljning av privata utförare
enligt bilaga 1.

Ärendebeskrivning

Fullmäktige beslutade under 2024 att riktlinjen för styrning och uppföljning av externa utförare ska revideras eftersom den ska ses över varje mandatperiod, men också på grund av ny lagstiftning. Enligt kommunallagen ska alla fullmäktige besluta om ett program för styrning och uppföljning av privata utförare. Från och med juni 2024 ska detta program gälla för styrning och uppföljning av alla verksamheter där det finns privata utförare det vill säga att det ska gälla även för verksamhet i egen regi. Umeå kommuns riktlinje för styrning och uppföljning av privata utförare motsvarar lagens krav på ett program.

Lagens intention är att alla utförare av kommunal verksamhet ska behandlas så likvärdigt som möjligt, oavsett om verksamheten bedrivs i egen regi eller av privata utförare. Det finns dock några skillnader mellan verksamhetsformerna som är viktiga att beakta. Med privata utförare tecknas ett avtal som är svårt att förändra under avtalsperioden. Nämnden kan inte förändra krav utan att genomföra ny upphandling och omförhandla avtal. Uppföljningen baseras också på sagda avtal.

Fullmäktige styr de egna nämnderna via planeringsdirektiv och budget, mål, policys, program, planer, riktlinjer med mera. Varje nämnd har sedan stor frihet att besluta om styrning och uppföljning av sitt eget

verksamhetsområde. Ansvarig nämnd bedömer vilka av delar dessa krav som ska omfatta privata utförare.

Föreslagna ändringar

Struktur och språk har setts över i riktlinjen. För att bättre harmoniera med språkbruk i lagstiftningen föreslås ett byte av terminologi. *Externa utförare* föreslås härnäst benämnas *privata utförare* i riktlinjen.

Riktlinjen ska sedan tidigare bestå av tre huvudsakliga delar. Den första delen rör styrning, den andra uppföljning och den tredje allmänhetens insyn. Dessa tre ska fortsatt finnas med, där den första och andra delen nu ska gälla alla utförare av verksamhet där det finns privata utförare. Delen om allmänhetens insyn omfattar fortsatt endast de privata utförarna.

Fullmäktige har redan ansvar för den övergripande styrningen och uppföljningen av kommunal verksamhet oavsett organisationsform. Nämnderna har ansvar för styrning och uppföljning inom sina respektive områden. Fullmäktiges och nämnders ansvar uttrycks i kommunallagen samt i ett antal styrande dokument i kommunen, som på olika sätt reglerar detta. För att inte behöva byta ut alla befintliga styrdokument för styrning och uppföljning av egen regi föreslås att riktlinjens huvudsakliga fokus är privata utförare. För att lagens intention om likabehandling av egenregi och privata utförare ska tydliggöras föreslås dock vissa tillägg och förändringar i riktlinjen.

För att tydliggöra riktlinjens syfte föreslås en ny rubrik. Se nedan:

Syftet med riktlinjen är att säkerställa:

- *att kommunstyrelse och nämnder utövar en tillfredställande styrning, kontroll och uppföljning av verksamhet där det finns privata utförare*
- *en likvärdig uppföljning, så långt det är möjligt, av alla utförare av verksamhet där det finns privata utförare (privata utförare och egen regi)*
- *allmänhetens insyn i verksamhet som bedrivs av privata utförare*

Under delen om styrning föreslås följande tillägg:

Nämnden kan inte ställa högre kvalitetskrav på privata utförare än de krav som ställs på egen verksamhet.

Krav på privata utförare regleras i avtal. Vilka delar av kommunens eller nämndens mål och styrdokument som är tillämpliga beskrivs i nämndens plan för styrning och uppföljning av privata utförare och konkretiseras i de avtal som kommunen tecknar med privata utförare.

Under delen om uppföljning föreslås följande tillägg:

Uppföljningen [av de privata utförarna] ska så långt det är möjligt vara likvärdig uppföljningen av verksamhet i egen regi.

Tillägget syftar till att tydliggöra principen om likabehandling, med hänsyn taget till att egenregi och privata utförare delvis verkar under olika förutsättningar. Att förhållandena är olika innebär att uppföljningen inte alltid kan vara exakt lika. Däremot ska den, så långt det är möjligt, vara likvärdig.

Ansvarig nämnd ska ha en beredskap ifall privata utförare upphör med verksamheten.

Tillägget syftar till att säkerställa att nämnden har en god beredskap i händelse av att en privat utförare upphör med verksamheten.

Remissammanställning

Två nämnder har valt att lämna yttrande över förslaget till revidering av riktlinje för privata utförare, Individ- och familjenämnden samt Äldrenämnden. Tekniska nämnden som också har stor andel privata utförare har valt att inte yttra sig.

Individ och familjenämnden samt Äldrenämnden är i stort positiva till förslaget. Båda nämnderna föreslår att i stället för krav på att nämnder ska riskbedöma om det finns risk för att privata utförare kommer att upphöra med verksamheten bör det i stället krävas att det finns en beredskap för detta. Synpunkterna är beaktade i förslaget till reviderad riktlinje. Se förslag ovan. Nämndernas yttranden bifogas som bilaga.

Beslutsunderlag

Bilaga 1. Förslag till riktlinje för styrning och uppföljning av privata utförare

Umeå kommun
Kommunfullmäktige

Protokollsutdrag
2025-08-25

Bilaga 2. Yttranden från Individ- och familjenämnden samt äldre- och familjenämnden över förslaget till reviderad riktlinje

Beredningsansvariga

Sara Nordström, Lina Renfors, Dan Gideonsson

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag.

Kommunfullmäktiges beslutsordning

Följande yttrar sig: Janet Ågren och Veronica Kerr.

Yrkanden

Janet Ågren (S) och **Veronica Kerr (KD)** – Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning som godkänns

Bifall mot avslag till kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Beslutet ska skickas till

Kommunens nämnder

Riktlinje för styrning och uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare

Beslutad av:
Kommunfullmäktige

Dokumenttyp:
Riktlinje

Diarienummer:
KS-2024/01109

Giltighetstid:
Tills vidare

Datum, paragraf för beslut:
2025-08-25, § 154

Dokumentansvarig:
Kommunstyrelsen, ekonomi och styrning

Dokumentet styr:
Nämnder

Uppföljning
Senast 2029

Innehåll

Bakgrund	3
Syfte.....	3
Omfattning och avgränsning	3
Vilka styrs av riktlinjen.....	3
Begrepp och definitioner.....	4
Styrning av verksamhet där privata utförare verkar.....	4
Uppföljning och kontroll	5
Ansvar för att ge allmänheten insyn	6
Relaterade styrdokument	6

Bakgrund

Kommuner får enligt kommunallagen lämna över verksamhet till privata utförare.

Umeå kommun är ansvarig för den verksamhet kommunen bedriver. Detta gäller oavsett om kommunen bedriver verksamheten i egen regi eller väljer att upphandla en privat utförare som utför verksamheten.

Om kommunala verksamhet utförs av privata utförare, ska fullmäktige för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer som gäller för samtliga utförare av sådana angelägenheter (kommunallagen). I programmet ska det också anges hur fullmäktiges mål och riktlinjer ska följas upp och hur allmänhetens insyn i de privata utförarnas verksamhet ska tillgodoses.

Denna riktlinje motsvarar lagens krav på ett program.

Umeå kommuns krav på inköp och upphandling regleras i kommunens inköps- och upphandlingspolicy med tillhörande riktlinjer och regelverk. Denna riktlinje kompletterar kommunens upphandlings- och inköbspolicy.

Syfte

Syftet med riktlinjen är att säkerställa:

- att kommunstyrelse och nämnder utövar en tillfredställande styrning, kontroll och uppföljning av verksamhet där det finns privata utförare
- en likvärdig uppföljning, så långt det är möjligt, av alla utförare av verksamhet där det finns privata utförare (privata utförare och egen regi)
- allmänhetens insyn i verksamhet som bedrivs av privata utförare

Vilka styrs av riktlinjen

De av kommunens nämnder som har verksamhet som bedrivs av privata utförare styrs av riktlinjen.

Omfattning och avgränsning

Riktlinjen omfattar endast verksamhet där Umeå kommun är huvudman. Det vill säga verksamhet upphandlad enligt lag om offentlig upphandling (LOU), lag om upphandling av koncessioner (LUK) och konkurrensutsättning enligt lag om valfrihetssystem (LOV).

Riktlinjen omfattar inte fristående skolor eller förskolor. Fristående skolor och förskolor är verksamheter med egna huvudmän och upphandlas inte av kommunen. Något uppdrag eller

avtal finns inte mellan fristående skolor eller förskolor och kommunen. Huvudmannens ansvar för den utbildning som bedrivs i en fristående skola eller förskola är reglerat i skollagen och tillsynen av fristående skolor hanteras av staten.

Partnerskap med den ideella sektorn, föreningsbidrag samt stöd till sociala företag omfattas inte av riktlinjen.

Verksamhet som upphandlas och bedrivs av kommunägda bolag omfattas inte. Riktlinjen begränsar sig till sådan verksamhet som kommunen bedriver i förvaltningsform.

Begrepp och definitioner

Kommunalt huvudmannaskap - När en kommun är huvudman innebär det att det yttersta ansvaret för en verksamhet ligger hos kommunen, även om utförandet i vissa fall sker genom andra aktörer.

Privat utförare - är juridisk person som genom avtal tar hand om skötseln av en offentlig tjänst som annars hade kunna skötas av kommunen själv. Det offentliga står för ansvaret och ofta finansieringen, medan den privata parten sköter det praktiska genomförandet.

Leverantörer av generella varor och tjänster som inte är kommunala angelägenheter omfattas inte, som till exempel leverantörer av kontorsmaterial eller förbrukningsvaror. Organisationer och företag som utför mindre och enstaka tjänster åt kommunen omfattas inte heller av begreppet.

Egen regi – när kommunen driver en verksamhet inom sin organisationsstruktur med sin egen personal och sina resurser.

Styrning av verksamhet där privata utförare verkar

Kommunfullmäktige fastslår respektive nämnds grunduppdrag, mandat och ansvar. Kommunfullmäktige fastställer även kungörelser, inriktningsmål, program eller planer som kan vara riktade till enskilda nämnder. Kommunfullmäktige kan även fastställa tilläggsuppdrag som respektive nämnd ska utföra och återsrapportera till kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige kan även fastslå krav och riktlinjer som nämnderna har att följa när de utformar och genomför den verksamhet nämnden ansvarar för.

Varje nämnd ska inom sin verksamhetsplan eller i en separat upprättad plan för styrning och uppföljning av privata utförare tydliggöra hur nämnden avser styra och följa upp de utförare som nämnden anlitar. Nämndens krav på privata utförare ska vara hållbara över tid, tydliga, relevanta, och tillräckliga. Nämnden kan inte ställa högre kvalitetskrav på privata utförare än

de krav som ställs på egen verksamhet. De krav som nämnden lägger fast i sin plan påverkar upphandlingar och avtal som ligger framåt i tiden. Nämnden kan inte förändra krav utan att genomföra ny upphandling och omförhandla avtal.

Varje nämnd ansvarar för att i plan och avtal ställa krav på att privata utförare inom nämndens ansvarsområde bedriver verksamhet i enlighet med gällande lagar, förordningar och föreskrifter. Samt att privata utförare i tillämpliga delar följer mål, riktlinjer och styrande dokument som gäller i Umeå kommun och/eller för respektive nämnd. Vilka delar som är tillämpliga beskrivs i nämndens plan för styrning och uppföljning av privata utförare och konkretiseras i de avtal som kommunen tecknar med privata utförare.

Varje nämnd ska i tillämpliga delar beakta styrande dokument som är relevanta vid upphandling av privata utförare, exempelvis:

- Umeå kommuns Inköps- och upphandlingspolicy (tillsammans med riktlinjer och regler)
- Övriga kommunövergripande styrdokument som är relevanta för att tydliggöra kommunens krav och förhållningssätt (Mål, policys, program, planer, riktlinjer med mera.)
- Av nämnden antagna mål, riktlinjer och verksamhetsplan

Med syftet att ta till vara de privata utförarnas erfarenheter och kunskap bör nämnd, där det är tillämpligt, även föra dialog med leverantörsnätverk eller motsvarande innan nämnden fastställer plan för styrning och uppföljning. Restriktivitet i kravställandet ska vara rådande.

Uppföljning och kontroll

Varje nämnd ansvarar för att uppföljning och kontroll av privata utförare görs på ett strukturerat och systematiskt sätt. Uppföljningen ska så långt det är möjligt vara likvärdig uppföljningen av verksamhet i egen regi.

Varje nämnd ska inom sin verksamhetsplan eller i en separat upprättad plan för styrning och uppföljning av privata utförare beskriva hur nämnden avser att följa upp och kontrollera hur privata utförare som nämnden anlitar följer ingångna avtal. Nämnden ska även beskriva hur nämnden planerar att genomföra kontroller med syfte att identifiera eventuella avvikelser och oegentligheter. Nämnden ska även följa upp hur stor andel av respektive verksamhet som nämnden ansvarar för som utförs av privata utförare samt om det skett väsentliga förändringar i utförandet under året.

Ansvarig nämnd ska ha en beredskap ifall privata utförare upphör med verksamheten.

Kommunstyrelsen ska årligen redovisa för kommunfullmäktige hur kommunens nämnder under föregående år styrts, tillgodosett krav på insyn och följt upp de privata utförare som respektive nämnd anlitat. Kommunstyrelsen har ansvar och mandat för att lämna anvisning till kommunens nämnder om hur nämnderna ska återskapa till kommunstyrelse och kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen ska årligen i sammanställd form redovisa i vilken omfattning kommunens verksamheter utförts av privata utförare samt om det skett väsentliga förändringar under året, till exempel i årsredovisningen.

Ansvar för att ge allmänheten insyn

Varje nämnd ska inom sin verksamhetsplan eller i en separat upprättad plan för styrning och uppföljning av privata utförare beskriva hur nämnden tillförsäkrar sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till privat utförare.

Nämnden ska därefter vid upphandling och avtalstecknande med privat utförare ställa krav som tydligt anger vilken information nämnden ska få ta del av samt när och hur nämnden kan få ta del av informationen. Syftet är att informationen ska göra det möjligt för nämnden att ge allmänheten insyn i hur uppdraget utförs. Informationen kan till exempel handla om:

- Verksamhetens kvalitet
- Avvikelser i verksamheten
- Verksamhetens arbete med ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet
- Privata utförares ekonomiska ställning
- Ägarförhållanden och företrädare

Utförare ska kunna lämna information när kommunen begär det. Nämnd kan inte ställa krav på överlämnande av information som innebär att privat utförare bryter mot lag eller annan författning.

Varje nämnd ska på lämpligt sätt vidarebefordra information från nämndens utförare till allmänheten.

Relaterade styrdokument

Beslutade av fullmäktige:

- Inköps- och upphandlingspolicy (revideras under 2025)
- Riktlinje för planeringsprocess (revideras under 2025)
- Planeringsdirektiv och budget

Riktlinje för styrning och uppföljning av privata utförare

2025-08-25

- Riktlinje för internkontroll (revideras under 2025/2026)

Beslutade av Kommunstyrelsen

- Regler för inköp och upphandling
- Anvisning nämndernas uppföljning

Beslutade av nämnd

- Nämndernas verksamhetsplaner
- Nämndernas egna planer för styrning och uppföljning av privata utförare
- Nämndernas internkontrollplaner

Från: Max Stenman <Max.Stenman@se.ey.com>
Skickat: den 4 september 2025 10:21
Till: Umeå Fritid
Ämne: Grundläggande granskning 2024
Bifogade filer: Grundläggande granskning Fritidsnämnden Umeå -24.pdf

You don't often get email from max.stenman@se.ey.com. [Learn why this is important](#)

Hej!

Revisionsrapport Grundläggande granskning 2024

De förtroendevalda revisorerna i Umeå kommun har givit EY i uppdrag att genomföra en grundläggande granskning av fritidsnämnden. Uppdraget ingick i revisionsplanen för år 2024. I rapporten framgår bedömningar och rekommendationer. Revisorerna önskar ett yttrande över rapporten där nämndens åsikter kring granskningen och dess rekommendationer framgår. Om utfästelser görs i svaret, önskas också tidsplan kring dessa. Revisionen önskar detta yttrande över rapporten senast **december 2025**.

Hälsningar,
Max

Max Stenman | Revisor | Konsult | Government and Public Sector

Ernst & Young AB
Umestan Företagspark Hus 12, 903 47 Umeå, Sweden
Mobile: 072-743 90 52 | Max.Stenman@se.ey.com
Website: www.ey.com

The information contained in this communication is intended solely for the use of the individual or entity to whom it is addressed and others authorized to receive it. It may contain confidential or legally privileged information. If you are not the intended recipient you are hereby notified that any disclosure, copying, distribution or taking any action in reliance on the contents of this information is strictly prohibited and may be unlawful. If you have received this communication in error, please notify us immediately by responding to this email and then delete it from your system. EY is neither liable for the proper and complete transmission of the information contained in this communication nor for any delay in its receipt.

For information about how EY processes personal data, please see [EY Privacy statement](#)

Kommunrevisorerna granskar

UMEÅ KOMMUN FRITIDSNÄMNDEN

Grundläggande granskning 2024

1. Inledning och bakgrund

Revisorerna är kommunfullmäktiges organ för kontroll och ansvarsprövning av styrelser och nämnder. Revisionens arbete ska även ses som ett stöd till nämnderna och styrelsen. Revisorerna ska enligt kommunallagen årligen granska verksamheten inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av god revisionssed.

Revisorerna har till uppgift att pröva om:

- Verksamheten sköts på ett ändamålsenligt, och från ekonomisk synvinkel, tillfredsställande sätt
- Räkenskaperna är rättvisande
- Den interna kontrollen är tillräcklig

Den grundläggande granskningen utgör en viktig del av revisionens årliga granskning och omfattar en översiktlig granskning av måluppfyllelse samt styrning och intern kontroll.

Den grundläggande granskningen baseras på revisorernas riskanalys och omfattar samtliga nämnder och styrelser. Den grundläggande granskningen ger också underlag att under året uppdatera riskanalysen. Enligt god revisionssed i kommunal verksamhet ska den grundläggande granskningen ha en sådan omfattning att den ger en grund för bedömningar i revisionsberättelsen.

1.1 Syfte och revisionsfrågor

Granskningens översiktliga syfte är att bedöma om nämnden har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. De bedömningar som avlämnas ska utgöra en grund för säkerställande att nämnden lever upp till de mål och beslut som fullmäktige fastställt.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med det grunduppdrag, mål och eventuella tilläggsuppdrag som fullmäktige bestämt?
- Har nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt?
- Arbetar nämnden strukturerat för att säkerställa en tillräcklig intern kontroll?

1.2 Avgränsning

Granskningen avser fritidsnämnden och är avgränsad till verksamhetsåret 2024. Granskning och bedömning utgår ifrån väsentliga styr- och uppföljningsdokument som upprättas under året. Granskningen färdigställs och avslutas efter att nämnden behandlat sina årsbokslut och verksamhetsuppföljningar för 2024.

1.3 Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens slutsatser och bedömningar. I denna granskning utgörs revisionskriterierna av:

- Kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 §
- Strategisk plan 2016–2028
- Riktlinjer för aktiverade styrning (2021-03-09)
- Planeringsdirektiv, budget och investeringar 2024 (2023-06-19)
- Riktlinjer för intern styrning och kontroll (2011-09-26)
- Reglemente för nämnden

1.3.1 Reglemente för fritidsnämnden

Enligt fritidsnämndens reglemente består nämndens grunduppdrag att ansvara för att erbjuda Umeås invånare ett rikt, jämlikt, jämställt och hållbart fritidsutbud. Nämnden ska därigenom ansvara för verksamheter som berör, idrott, ungdomar, folkhälsa och friluftsliv. Detta innebär bland annat uppdrag såsom:

- Tilldela bidrag till föreningar och organisationer
- Aktivt deltagande i planering och utveckling av attraktiva livsmiljöer
- Samverka och/eller samordna arrangemang
- Skötsel och uthyrning av idrotts- och fritidsanläggningar för både elit- och breddidrott

1.3.2 Kommunspecifik styrmodell

Umeå kommun specificerar sin styrmodell i Riktlinjer för aktiverande styrning i Umeå kommun, antaget av kommunfullmäktige 2021-03-09. Riktlinjen ska tillämpas av Umeå kommuns nämnder och helägda bolag.

Riktlinjerna fastslår att verksamheten i nämnder/styrelser ska utgå från tilldelat grunduppdrag. Inom ramen för tilldelat grunduppdrag har nämnder/styrelser möjlighet att utifrån sina specifika förutsättningar och behov fastställa hur verksamhetsstyrning och uppföljning ska utformas. Detta innebär att varje nämnd och styrelse inom grunduppdragets ramar, lagstiftning, övriga direktiv och riktlinjer från kommunfullmäktige har mandat att besluta om mål, uppdrag och aktiviteter för sina egna verksamheter.

Uppföljning av grunduppdraget sker årligen genom att nämnd och styrelse bedömer i vilken omfattning nämnden eller styrelsen verkställt grunduppdraget och rapporterar sagda bedömning till kommunstyrelsen som sammanställer inför hantering i kommunfullmäktige.

Utöver grunduppdraget har nämnder och styrelser att förhålla sig till kommunfullmäktiges inriktningsmål. Inriktningsmål kan destinerats till namngivna nämnder och bolag som:

- särskilt ska prioritera arbete med just detta inriktningsmål
- bedöms ha de reella förutsättningar som krävs för att inriktningsmålet ska uppnås

Nämnder och styrelser har även att förhålla sig till specifika tilläggsuppdrag som kan tilldelas av kommunfullmäktige i samband med fastställande av planeringsdirektiv och budget.

1.3.3 Planeringsprocess och uppföljning

Efter kommunfullmäktiges beslut om samtliga nämnders och inriktning under juni månad ska nämnder/styrelser anta verksamhetsplaner och en internbudget inför kommande verksamhetsår. Verksamhetsplaner och nämndsbudget ska beskriva hur nämnder avser verkställa:

- Nämndens grunduppdrag och övriga åtaganden enligt kommunfullmäktiges reglemente
- Mål och tilläggsuppdrag ställda till nämnd i beslutade planeringsdirektiv och budget

Nämnden genomför därefter verksamheten i enlighet med upprättad och fastställd verksamhetsplan och nämndsbudget.

Nämnder och styrelser ska kontinuerligt följas upp. Detta i syfte för att följa måluppfyllelse av verksamheternas kvalitet och utveckling. Uppföljningen ska bland annat ske genom:

- Verksamhetsuppföljning genom månads-, tertial- och årsbokslut
- Uppföljning av internkontroll

1.3.4 Riktlinjer för internkontroll

Kommunens dokument för riktlinjer för intern kontroll som antogs i september 2011, specificerar att kommunens samtliga verksamhetsområden ska tillämpa dessa riktlinjer. I dokumentet framgår att följande moment ska tillämpas av verksamheterna:

Risikanalys

En riskanalys ska göras i syfte att identifiera omständigheter som utgör risk att verksamheterna inte bedrivs enligt lagar och regler samt verksamhetens krav.

Kontrollåtgärder

Vid behov ska åtgärder tas utifrån resultatet av riskanalysen som förhindrar att verksamhetens krav inte uppfylls.

Uppföljning

Verksamheterna ska systematiskt och regelbundet följa upp, bedöma och avrapportera den interna kontrollen.

Dokumentation

Risikanalysen, kontrollåtgärder samt uppföljningen och bedömningen ska dokumenteras.

Rapportering

I samband med inrapportering av bokslut ska nämnderna/styrelserna rapportera till kommunfullmäktige huruvida deras internkontroll har varit tillräcklig.

1.3.5 Inriktningsmål, tilläggsuppdrag och personalpolitiska mål från fullmäktige

Följande inriktningsmål är destinerad till fritidsnämnden 2024:

- Mål 2. Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden

Följande tilläggsuppdrag är tilldelade fritidsnämnden för 2024:

- Tilläggsuppdrag: 2023:1 – Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka omställningen av nämndernas verksamheter för att klara grunduppdraget i takt med att personalbristen ökar.
- Tilläggsuppdrag: 2023:2 – Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka samarbetet och ansvarstagandet över förvaltnings- och nämndgränser.
- Tilläggsuppdrag 2023:4 – Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen, tekniska nämnden och fritidsnämnden i uppdrag att utreda olika alternativ för en framtida och hållbar lokalisering av fritidsnämndens behov gällande fotbollstält. Alternativen ska belysa ekonomiska konsekvenser ur både fastighets- och verksamhetsperspektiv, samt eventuella andra verksamhetsmässiga konsekvenser. Dialog med andra nämnder och förvaltningar ska också ske för att studera eventuella möjligheter till samlokalisering med kommunens andra verksamheter.

Följande personalpolitiska mål för 2024 är tilldelade samtliga nämnder, därmed även fritidsnämnden:

- Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.
- Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.

- Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.

1.4 Genomförande

Den grundläggande granskningen har genomförts av de förtroendevalda revisorerna tillsammans med sakkunnigt stöd från EY. Granskningen har genomförts genom dialogmöten, bedömning av styr- och uppföljande dokument samt protokollsgranskning.

Protokollsgranskning

De förtroendevalda revisorerna följer styrelse och nämnder löpande, utifrån sina bevakningsansvar för nämnder, genom bland annat protokollsgranskning. Bevakningen rapporteras löpande på revisorernas sammanträden. Protokollsgranskningen dokumenteras på ett av revisorerna överenskommet sätt.

Dokumentstudier

För att få en helhetsbild av styrelsens/nämndens arbete, kompletteras dialogen (enligt nedan) med insamling, genomgång och analys av relevanta styr- och uppföljningsdokument (budget, reglemente, uppdragsplan, verksamhetsuppföljning per T1, T2 och årsbokslut, riskanalys, internkontrollplan etc.).

Dialogmöten

Revisorerna genomför under året dialogmöten med styrelse och nämnders presidier respektive hela styrelsen och nämnder. Frågeställningarna vid dialogerna utgår från de områden som identifierats i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys.

Analys, bedömning och rapportering

När verksamhetsåret är slut, sammanställs resultatet och en sammanfattande analys och bedömning görs. Detta sammanställs i en rapport per nämnd. Den slutliga rapporten sammanställs först efter att respektive styrelse/nämnd behandlat sina årsbokslut/verksamhetsuppföljningar för 2024. Detta för att säkerställa att granskningen omfattar hela granskningsåret.

Rapporten utgör ett underlag för revisorernas årliga bedömning av måluppfyllelse samt intern kontroll.

2. Resultat av granskningen

2.1 Styrning och uppföljning av verksamhet

Nedan redogörs för iakttagelser och bedömningar avseende nämndens verksamhetsstyrning och uppföljning under 2024.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar/hänvisning till protokoll
Beslutat om verksamhetsplan där det framgår hur nämnden planerar att verkställa: - Grunduppdrag - Inriktningsmål - Personalpolitiska mål - Ev. tilläggsuppdrag		2023-11-22 § 64 Verksamhetsplanen anger: • Plan för att uppfylla sitt grunduppdrag • Nämndens inriktningsmål • Plan för att nå personalpolitiska mål • Nämndens tilläggsuppdrag
Följt upp verksamhet och måluppfyllelse i tertialrapporter		2024-05-22 § 35, tertial 1 Rapporten innehåller i enlighet med styrmodellen en förenklad ekonomi- och personalrapport med uppföljning av personalpolitiska mål men inte grunduppdrag, inriktningsmål eller tilläggsuppdrag. I förvaltningens rapportering till nämnden finns dock en beskrivande uppföljning av inriktningsmålet som är destinerat till nämnden samt bedömning av tilläggsuppdragen. 2023-09-25 § 53, tertial 2 Nämnden bedömer enligt tertialrapport 2 att fyra av fem områden i nämndens grunduppdrag i hög grad är uppfyllda, ett område är i viss grad uppfyllt. Rapporten redovisar ingen prognos för helåret. Nämnden bedömer att arbetet med de tre personalpolitiska målen sker enligt plan och ger en övergripande rapportering av pågående arbete och resultat. Inriktningsmålet som fullmäktige destinerat till nämnden följs inte upp i rapportering till kommunstyrelsen. I förvaltningens rapportering till nämnden ges en beskrivande uppföljning av inriktningsmålet. Ingen bedömning eller prognos för måluppfyllelse ges.
Följt upp verksamhet och måluppfyllelse i en årsrapport		2025-02-19 § 12

Uppnår/uppfyller: - Grunduppdrag - Inriktningsmål - Personalpolitiska mål - Ev. tilläggsuppdrag		Nämnden bedömer att <i>i hög grad ha uppfyllt</i> sitt grunduppdrag inom tre av fyra verksamhetsområden, inom ett verksamhetsområde bedömer nämnden att <i>i viss grad</i> ha uppfyllt grunduppdraget. Ett av nämndens tilläggsuppdrag är genomfört och redovisat till nämnden i september. De två övriga tilläggsuppdragen är delvis genomförda. Nämnden bedömer att arbetet med två av de personalpolitiska målen <i>i hög grad</i> är uppfyllt, arbetet med ett mål sker <i>enligt plan</i>. Det framgår ingen bedömning av det inriktningsmål som kommunfullmäktige destinerat till nämnden i rapporteringen till kommunstyrelsen eller till nämnden. Av separat uppföljning framgår utfall för nämndens styrkort med koppling till målen i verksamhetsplanen. Det framgår inte hur utfallet påverkar måluppfyllelsen.
Bedömning av grunduppdrag, inriktningsmål, personalpolitiska mål och ev. tilläggsuppdrag kan styrkas med relevanta underlag		Nämnden motiverar grunduppdragets uppfyllnad och arbetet med de personalpolitiska målen och tilläggsuppdragen genom en övergripande beskrivning av verksamheten under året. Av rapportering till nämnden framgår vidare hur verksamheten har arbetat med mål och uppdrag.
Vidtagit åtgärder vid indikationer på avvikelse från grunduppdrag, inriktningsmål, personalpolitiska mål och ev. tilläggsuppdrag	ET	Nämnden har inte rapporterat några väsentliga avvikelser.

 = ingen eller oväsentlig avvikelse, = viss avvikelse, = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

2.1.1 Bedömning

Vi bedömer att nämnden har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med det grunduppdrag, mål och tilläggsuppdrag som fullmäktige bestämt. Bedömningen baseras på att nämnden har antagit en verksamhetsplan och följt upp den. I uppföljningen bedömer nämnden att den i hög grad har uppfyllt sitt grunduppdrag inom tre av fyra verksamhetsområden, och i viss grad har uppfyllt sitt grunduppdrag inom ett verksamhetsområde. Nämnden bedömer att ett av tre tilläggsuppdrag är genomfört, övriga är delvis genomförda. Nämnden bedömer inte måluppfyllelse för det inriktningsmål som kommunfullmäktige destinerat till nämnden.

Uppföljning av inriktningsmål sker, i enlighet med kommunens styrmodell, inte till nämnd utan av respektive programstyrgrupp. Nämnden ska enligt uppgift erbjudas information om uppföljningen av

inriktningsmål som är destinerade till nämnden. Nämnden har tagit del av uppföljning tertialvis. Därutöver ger förvaltningen en beskrivande uppföljning till nämnden av verksamheternas arbete med respektive inriktningsmål vilket vi ser som positivt.

2.2 Styrning och uppföljning av ekonomi

Nedan redogörs för iakttagelser och bedömningar avseende nämndens ekonomistyrning och uppföljning under 2024.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar/hänvisning till protokoll
Upprättat en budget för innevarande år inom tilldelad ram	✓	2023-11-22 § 64
Följt upp ekonomin i tertialrapporter	✓	2024-05-22 § 35, tertial 1 2023-09-25 § 53, tertial 2 Nämnden prognostiserar enligt tertialrapport 2 ett underskott med -3,8 mnkr mot budget för helåret.
Följt upp ekonomin i en årsrapport	✓	2025-02-19 § 12
När måluppfyllelse avseende ekonomi (inkl. budget)	✓	Nämnden redovisar ett överskott om 0,3 mnkr mot budget.
Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse avseende ekonomi	✓	Nämnden har vid beslut av budget 2024 uppdragit förvaltningen att ta fram åtgärder inom badverksamheten för att få en ekonomi i balans. Nämnden har fått information om arbetet vid sammanträdet i januari. Nämnden har inte fattat några ytterligare beslut om åtgärder under 2024.

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

2.2.1 Bedömning

Vi bedömer att nämnden har säkerställt att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt. Bedömningen baseras på att nämnden har antagit en budget och följt upp ekonomin via tertialrapporter samt årsrapport och har varit aktiva genom att uppdraga förvaltningen att ta fram åtgärder för ekonomi i balans.

2.3 Intern kontroll

Nedan redogörs för iakttagelser och bedömningar avseende nämndens internkontroll under 2024.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar/hänvisning till protokoll
Beslutat om internkontrollplan	✓	2022-11-22 § 64
Värderat identifierade risker	✓	Internkontrollplanen innehåller en riskanalys.
Internkontrollplanen tydliggör - vilka risker som ska kontrolleras - kontrollmetod	✓	Samtliga punkter framgår i internkontrollplanen.

- vem som är ansvarig för kontroll - när i tid kontroll sker		
Följt upp internkontrollplanen	✓	2024-05-22 § 35, tertial 1 2024-09-25 § 53, tertial 2 2025-02-19 § 12, tertial 3
Vidtagit åtgärder vid identifierade brister	✓	Framgår av nämndens uppföljning av internkontrollplan. Vi noterar att eventuella behov av ytterligare åtgärder inte tydligt framgår.

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

2.3.1 Bedömning

Vi bedömer att nämnden arbetar strukturerat för att säkerställa en tillräcklig intern kontroll. Bedömningen baseras på att nämnden har antagit en internkontrollplan och följt upp den, samt att åtgärder har vidtagits utifrån avvikelser.

3. Sammanfattade bedömning

Vår sammanfattande bedömning utifrån vår översiktliga granskning av fritidsnämnden är att nämnden har säkerställt en tillräcklig styrning och uppföljning av verksamhet och ekonomi samt säkerställt en tillräcklig intern kontroll.

Vi grundar vår bedömning på följande:

Revisionsfråga	Bedömning	Motivering
Har nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med det grunduppdrag, mål och eventuella tilläggsuppdrag som fullmäktige bestämt?	Ja	Bedömningen baseras på att nämnden bedömer att den i hög grad har uppfyllt sitt grunduppdrag inom tre av fyra verksamhetsområden, och i viss grad har uppfyllt sitt grunduppdrag inom ett verksamhetsområde. Nämnden bedömer att ett av tre tilläggsuppdrag är genomfört, övriga är delvis genomförda. Nämnden bedömer dock inte måluppfyllelse för det inriktningsmål som kommunfullmäktige destinerat till nämnden. Däremot ger förvaltningen en beskrivande uppföljning till nämnden av verksamheternas arbete med respektive inriktningsmål vilket vi ser som positivt.
Har nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt?	Ja	Bedömningen baseras på att nämnden har antagit en budget och har följt upp ekonomin via tertialrapporter samt årsrapport. Nämnden redovisar ett litet överskott mot budget och har varit aktiva genom att uppdraga förvaltningen att ta fram åtgärder för ekonomi i balans.
Arbetar nämnden strukturerat för att säkerställa en tillräcklig intern kontroll?	Ja	Bedömningen baseras på att nämnden har antagit en internkontrollplan utifrån en riskanalys och följt upp den, samt att åtgärder har vidtagits utifrån avvikelser.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi fritidsnämnden att:

- Säkerställa en tydlig uppföljning och återrapporering kopplat till inriktningsmål och program, i enlighet med vad som anges i Riktlinjer för aktiverande styrning

Umeå mars 2025

Lydia Andersson
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY

Per Ståhlberg
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UMEÅ**

BESLUT
2025-08-27
Meddelat i Umeå

Mål nr
1127-25

KLAGANDE

Umeå Hockeyklubb, 802541-8727

MOTPART

Umeå kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Bidragsbeslut 2025-03-10

SAKEN

Laglighetsprövning enligt 13 kap. kommunallagen (2017:725), KL

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar överklagandet.

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UMEÅ****BESLUT**
2025-08-27

1127-25

BAKGRUND

Enligt ett besked från kommunen skulle Umeå Hockeyklubb (föreningen) få ett visst belopp i bidrag för höstterminen. Kommunen har även gett in ett utdrag från sitt system och uppgett att listan visar vilka aktiviteter som inte blivit godkända samt orsaker till detta, t.ex. "Falskt" med förklaringen "skoltid".

YRKANDEN M.M.

Umeå hockeyklubb yrkar att avslaget avseende aktivitetsstödet upphävs och att aktivitetsstöd utbetalas för dessa aktiviteter och anför i huvudsak följande. När föreningen planerade föregående säongs verksamhet lades vissa av träningar efter skoltid på eftermiddagar. Verksamheten har alltid bedrivits efter schemalagd skoltid, dock inte efter kl. 16. Innan detta beslut analyserade styrelsen naturligtvis den information som fanns på Umeå kommuns hemsida gällande aktivitetsstöds regler. När avslagsbeskedet kom efterfrågades grunder för beslutet. Klubben fick då ett protokoll fritidsnämndens sammanträde i december 2011 (dnr 160/2011) där det tydligt framgår att föreningsverksamhet bedriven under schemalagd skoltid (kl 8-16) inte berättigar till kommunalt aktivitetsstöd. Klubben har blivit vilseledd.

Umeå kommun anser att överklagandet ska avvisas eftersom det har kommit in för sent. Vidare uppger kommunen bl.a. följande. Ansökningar om aktivitetsstöd hanteras automatiskt genom det digitala bidragssystemet i enlighet med de regler som beslutats av fritidsnämnden. Systemet genererar underlag som visar antalet sökta och beviljade gruppaktiviteter samt deltagare i enlighet med gällande regelverk. Det sker ingen manuell hantering från fritidsförvaltningens sida. Av den interna delegationen framgår att aktivitetsstödet klassificeras som ett verkställighetsbidrag vilket innebär att beslut om detta stöd inte fattas av nämnden.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET**Laglighetsprövning enligt kommunallagen**

Det finns inte några särskilda bestämmelser om överklagande som gäller frivilliga kommunala bidrag till idrottsföreningar. Bestämmelserna i 13 kap. kommunallagen (KL) om laglighetsprövning gäller därför, se 3 §. När en prövning ska ske framgår av 8 § på vilka grunder ett beslut kan upphävas som olagligt.

Beslut av nämnd

Såvitt här är av intresse får, enligt 13 kap. 2 § KL, beslut av en nämnd överklagas (förutsatt att det inte är av rent förberedande eller rent verkställande art). Beslut fattat med stöd av delegation från en nämnd är ett nämndbeslut.

Kommunen har gett in fritidsnämndens delegationsordning. Under punkt 8 står det att rätt att enligt fastställda bidragsregler besluta om ”verkställighetsbidrag” delegeras till fritidsdirektör med rätt att vidaredelegera. Det står även att de besluten inte behöver anmälas till nämnd. Vidare har kommunen gett in en delegationsordning ”internt inom fritid”. Enligt punkt 8 vidaredelegeras beslut om ”verkställighetsbidrag” såsom aktivitetsstöd till allmänna ungdomsföreningar samt idrottsföreningar. Beslutanderätt gäller för avdelningschef Föreningsbyrån, enhetschef Föreningsbyrån och samtliga bidragshandläggare Föreningsbyrån.

Förvaltningsrätten finner att det genom uppgifter på kommunens hemsida får anses vara utrett att personen som kontrollerat och godkänt utbetalning av visst belopp ingår i den kategori som vidaredelegation skett till. Överklagandet ska således inte avvisas av den anledningen.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UMEÅ****BESLUT
2025-08-27**

1127-25

Rent verkställande beslut

Såvitt nu är av intresse kan nämndbeslut överklagas förutsatt att det inte är av rent verkställande art, se 13 kap. 3 § KL.

I avgörandet HFD 2011 ref. 7 uttalade Högsta förvaltningsdomstolen bl.a. följande.

Uttrycket ”beslut av rent verkställande art” har i äldre praxis getts en restriktiv innebörd. Som rent verkställande beslut har ansetts beslut där beslutsfattaren saknat möjligheter att göra självständiga bedömningar såsom vid debitering av en avgift som kommunfullmäktige antagit eller vid en mekanisk tillämpning av en turordningsprincip. [...] I promemorian som utarbetats av utbildningsförvaltningen anges vilka principer som ska tillämpas vid anvisning av plats i skola i kommunal regi. Det framgår emellertid vidare att rektor ska göra en helhetsbedömning utifrån angivna principer vid placering i skola. Placeringsbeslutet innefattar enligt Högsta förvaltningsdomstolens bedömning mot denna bakgrund ett sådant inslag av självständig prövning att det inte kan anses vara av rent verkställande art.

Förvaltningsrätten finner att annat inte framkommit än att beslut avseende det aktuella bidraget inte innefattar några egentliga inslag av självständig prövning. Beslutet är således av rent verkställande art och kan därför inte överklagas.

Övrigt

Eftersom beslutet inte är överklagbart finner förvaltningsrätten varken anledning att pröva om klaganden är kommunmedlem (jfr 13 kap. 1 § och 1 kap. 5 § KL) eller om överklagandet har kommit in i rätt tid (jfr 13 kap. 5-6 §§ KL). Det saknas annan grund för förvaltningsrätten att ta ställning till eventuella brister i kommunens information eller datorsystem eller eventuellt skadestånd eller annan ersättning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (FR-03)

Maria Lidén
Förvaltningsrättsfiskal

Målet har föredragits av Lena Rönnberg.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.